

**UCHWAŁA NR XX/145/11
RADY MIASTA KOŚCIERZYNA**

z dnia 1 grudnia 2011 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Edukacji na terenie Miasta Kościerzyna na lata 2011-2020

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 8 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami)

Rada Miasta Kościerzyna na wniosek Burmistrza Miasta Kościerzyna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Edukacji na terenie Miasta Kościerzyna na lata 2011-2020, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Kościerzyna

Piotr Słomiński

Uzasadnienie

W związku z tym, że wygasła poprzednia Strategia Edukacyjna Miasta na lata 2001-2010, istnieje konieczność podjęcia Strategii Rozwoju Edukacji na terenie Miasta Kościerzyna na lata 2011-2020.

STRATEGIA
ROZWOJU EDUKACJI
MIASTA KOŚCIERZYNA
NA LATA
2011 - 2020

Kościerzyna, 2011r.

SPIS TREŚCI

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA KOŚCIERZYNA	3
2. ZARZĄDZANIE OŚWIATĄ	6
2.1. Zadania samorządu w zakresie oświaty	6
2.2. Nadzór nad szkołami i placówkami	6
3. ISTOTA I ZNACZENIE EDUKACJI W ROZWOJU JEDNOSTKI ORAZ ZBIOROWOŚCI.....	7
4. METODOLOGIA	9
5. CHARAKTERYSTYKA SEKTORA OŚWIATY W KOŚCIERZYNIE ...	10
5.1. Wprowadzenie	10
5.2. Dane demograficzne	12
5.3. Kierunki rozwoju Kościerzyny	16
5.4. Realizacja obowiązku szkolnego, obwody	17
5.5. Liczba uczniów i oddziałów	17
5.6. Edukacja przedszkolna.....	22
5.7. Kadra pedagogiczna.....	25
5.8. Kadra administracyjno-obługowa.....	26
5.9. Baza szkół i przedszkoli	27
5.10. Wybrane elementy oferty edukacyjnej szkół i przedszkoli.....	28
5.10.1. Oddziały integracyjne, szkolnictwo specjalne.....	28
5.10.2. Sport.....	29
5.10.3. Język kaszubski	31
5.10.4. Zajęcia dodatkowe	33
5.11. Wyniki sprawdzianów i egzaminów	33
5.11.1. Szkoły podstawowe	33
5.11.2. Gimnazja.....	35
5.12. Finansowanie oświaty	38
5.12.1. Źródła finansowania	38
5.12.2. Finansowanie szkół.....	39
5.12.3. Finansowanie przedszkoli.....	41
5.13. Wnioski z charakterystyki sektora oświaty w Kościerzynie.....	42
6. ANALIZA SWOT	43
7. WIZJA	44
8. CEL NADRZĘDNY	45
9. MISJA	45
10. PRIORYTETY I CELE OPERACYJNE	45
10.1. Priorytety	45
10.2. Cele operacyjne	46
10.3. Realizacja celów operacyjnych.....	47
11. MONITORING I EWALUACJA.....	53
12. PODSUMOWANIE	53

WSTĘP

Realizacja zadań oświatowych jest jednym z priorytetowych zadań realizowanych przez gminę jako jednostkę samorządu terytorialnego. W związku z tym, istotną sprawą dla gminy jest określenie kierunków rozwoju oświaty. Uchwałą nr XXVIII/296/01 z dnia 23 maja 2001r. przyjęto strategię edukacyjną Miasta na lata 2001-2010. Dnia 16 lutego 2011r. Burmistrz Miasta Kościerzyna powołał Zespół do spraw aktualizacji Strategii Edukacyjnej Miasta Kościerzyna w składzie:

1. Kazimierz Stoltmann - przewodniczący Zespołu
2. Mariola Barełkowska - członek Zespołu
3. Paweł Bykowski - członek Zespołu
4. Alicja Kirstein - członek Zespołu
5. Stanisław Lemańczyk - członek Zespołu
6. Gabriela Kreft - członek Zespołu
7. Wiesław Trzebiatowski - członek Zespołu

Zadaniem zespołu było określenie lokalnych priorytetów oświatowych i preferowanych sposobów ich realizacji, które staną się podstawą do realizacji wieloletnich planów i decyzji finansowych. Nadrzędnym celem Strategii jest stworzenie sprzyjających warunków i skutecznych narzędzi rozwoju kościerskich szkół i placówek oświatowych oraz dostosowanie ich oferty edukacyjnej do potrzeb środowiska. Proces przygotowania dokumentu Strategii został powierzony Biuru Obsługi Placówek Oświatowych w Kościerzynie. W oparciu o wykonane analizy i poszczególne elementy Strategii oraz przeprowadzony proces konsultacji opracowano ostateczną treść dokumentu.

1. Charakterystyka Miasta Kościerzyna

Ponad 600-letnie dziś miasto Kościerzyna, sięga swymi początkami jako osada okresu prehistorycznego. Ślady osadnictwa w obrębie dzisiejszych granic miasta wiążą się z okresem tzw. kultury wschodniopomorskiej. Dalsze znane nam dzieje Kościerzyny są związane z panowaniem rodzimych książąt Pomorza Wschodniego i Środkowego. Osada Costerina znajdowała się w XIII w. w obrębie Księstwa Lubiszewsko – Tczewskiego, którego księciem w połowie XIII w. był Sambor II. Po jego śmierci całe Pomorze zjednoczył książę Mściwój II, który chcąc z pewnością zapobiec wewnętrznym konfliktom w swym rozległym księstwie, starał się zadośćuczynić spadkobiercom Sambora II i przeznaczyć część księstwa na własność jego córek. Z tych przyczyn w 1284 r. Mściwój II wydał dokument dla stryjecznej siostry Gertrudy, nadając jej tzw. Ziemię Pirsna wraz z dwudziestoma dwoma osadami. W tym dokumencie na pierwszym miejscu znalazła się osada Costerina. Dzięki dokumentowi Mściwoja II dowiadujemy się po raz pierwszy o istnieniu osady Costerina. Była to pierwsza nazwa późniejszego miasta Kościerzyna. Faktem potwierdzającym obecność osady Costerina jest usytuowanie w jej obrębie najstarszej świątyni parafii Costeriny. Powstała ona prawdopodobnie w połowie XIII w. Po podstępny podporządkowaniu sobie przez Krzyżaków Pomorza Gdańskiego w 1309 r., zakon wykupił w roku 1312 Ziemię Pirsna od księżnej Gertrudy. Po zdobyciu Pomorza, zakon rozpoczął regularną akcję gospodarczą dla

osiągnięcia zysków materialnych. W tym celu istniejące już osady wiejskie zakładał na tzw. prawie chełmińskim i dzięki temu wsie przechodziły na rentę czynszową. Takie prawo lokacyjne – wiejskie – otrzymała w 1346 r. osada Costerina. Zachowane dokumenty wskazują, że miasto Kościerzyna istniało już pod nazwą Bern w 1398 r.

Z treści reskryptu z 1526 r. wynika, że miasto Kościerzynę (Bern) prawdopodobnie założono jako całkiem nowe siedlisko nieopodal wsi Costerina. W wyniku II Pokoju Toruńskiego w roku 1466 Kościerzyna weszła, jako miasto królewskie, w skład Prus Królewskich. Rola gospodarcza miasta i możliwości jego rozwoju były związane z potrzebami samego miasta i znajdujących się w starostwie wiosek. Cały wiek XVII, XVIII i I poł. XIX są okresem bardzo niekorzystnym dla Kościerzyny. Ciągłe wojny regularnie niszczyły dobytek mieszczan. Rabunkom towarzyszyły liczne pożary, które często strawiły większość zabudowań miejskich. Większość ludności w mieście była katolicka, a nieliczna, do XIX w., pochodzenia żydowskiego. Liczba ludności niemieckiej była w tym okresie znikoma. Mieszkańcy byli zróżnicowani, nie tylko zawodowo, ale i społecznie. W tym okresie wyróżnia się następujące warstwy: urodzeni – pochodzenia szlacheckiego, sławetni – zamożniejsi mieszczenie i uczeni – najuboższa ludność. Po zaborze Pomorza przez Prusy w 1772 r. także Kościerzyna dostała się pod ich panowanie. Po reformie administracyjnej w 1818 r. stała się siedzibą powiatu kościerskiego. Ten fakt spowodował napływ osadników niemieckich do powiatu i miasta oraz gwałtowny rozwój gospodarczy. Obok dotychczasowych tradycyjnych rzemiosł pojawiają się nowe, takie jak blacharstwo, garbarstwo, rymarstwo, murarstwo i ślusarstwo. Jednym z ważnych źródeł rozwoju miasta było połączenie Kościerzyny z okolicznymi miastami i Gdańskiem szosami i szlakami kolejowymi. Powstało w tym okresie też szereg obiektów użyteczności publicznej, m. in. założono aptekę w 1816 r., w 1815 r. uruchomiono pierwszą główną linię pocztową ze Słupska do Gdańska, a w 1898 r. założono szpital powiatowy. W roku 1856 założono Komunalną Kasę Oszczędności. W końcu XIX w. zbudowano nowy gmach sądu, a w 1909 r. gmach pocztowy. Wraz z rozwojem gospodarczym powiązaniem z dotarciem do miasta w 1885 r. kolei szybko rosła liczba ludności, w ciągu XIX w. do I wojny światowej. W dalszym ciągu pod względem wyznaniowym na przełomie XIX i XX w. 3/5 ludności stanowili katolicy, a w dalszej kolejności ewangelicy i nieduża liczba żydów. Nauka w Kościerzynie, poczynając od średniowiecza, podobnie jak w innych miastach, odbywała się w tzw. szkółce przyparafilanej lub w mieszkaniu nauczyciela. Od połowy XVI w. w mieście obowiązywał język polski, którego również używano w szkole. W 1817 r. władze miasta zbudowały pierwszą większą szkołę murowaną. W latach 1911 do 1913 zbudowano nowy gmach szkolny znacznych rozmiarów. Poza szkolnictwem powszechnym w II poł. XIX w. powstało wiele szkół średniego stopnia. Najwcześniej, bo już w roku 1861 powstała Wyższa Katolicka Szkoła Żeńska w okazałym gmachu zwanym Zakładem Najświętszej Marii Panny Anielskiej. W 1866 r. założono Królewskie Katolickie Seminarium Nauczycielskie, dla którego w latach 1877-78 zbudowano okazały gmach. W 1875 r. z inicjatywy mieszkańców miasta i okolicznych wsi powstało Gimnazjum Męskie. Po I wojnie światowej Seminarium nauczycielskie było kuźnią kadr nauczycielskich dla całych Kaszub. Już w końcu 1919 r. w wyniku działań silnego w Kościerzynie ruchu niepodległościowego, mieszkańcy wprowadzili stopniowo polskie rządy. Działalność ta bazowała na wcześniej rozwijającym się ruchu

młodokaszubskim, powstałym dzięki działalności tak wybitnych ludzi jak: Aleksander Majkowski, Jan Karnowski, Franciszek Sędzicki, Tomasz Rogala, ks. Franciszek Wróblewski, ks. Hilary Jastak, Izydor i Teodora, Gulgowscy i Władysław Glock. W tym czasie powstało szereg polskich organizacji i stowarzyszeń m. in. Stowarzyszenie Kupców, Rzemieślników, Młodzieży Czeladniczej, Banku Ludowego, Spółek Parcelacyjnych, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” i Towarzystwo Śpiewacze „Halka”. Ważną też rolę w ruchu niepodległościowo – regionalnym odegrał tzw. Dom Kaszubski zwany też Bazarem. Dzięki tym działaniom rozwijała się walka w obronie kultury i tożsamości Kaszubów. Dzięki temu Kościerzyna urosła do rangi Duchowej Stolicy Kaszub. Ogromną również rolę kulturotwórczą spełnia w tym okresie czasopismo „Gryf”, redagowane przez Aleksandra Majkowskiego. Ta aktywność kulturowo – polityczna miała znaczny wpływ na postawę mieszkańców miasta u schyłku I wojny światowej. W okresie międzywojennym była Kościerzyna liczącym się centrum rozwijającego się handlu i usług. Czynnikiem dodatkowo sprzyjającym rozwojowi gospodarczemu była budowa linii kolejowej ze Śląska do Gdyni na przełomie lat 20. i 30. XX w. Animatorem życia kulturalnego są w tym czasie szkoły średnie. Rozwija się też wówczas czasopiśmiennictwo. Wychodzą m. in. takie czasopisma jak „Pomorzanin”, „Gryf Kościerski” i „Głos Kaszubski”. Rozwój swój przeżywa sport kościerski skupiony w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”. Jego członkowie zbudowali salę gimnastyczną – tzw. „Sokolnię”. W okresie międzywojennym wzrosła znacząco liczba ludności i w 1939 r. wynosiła 9.456 osób. Wielką tragedię przeżyli mieszkańcy Kościerzyny w okresie okupacji. W wyniku hitlerowskiego programu eksterminacji dokonano masowego wysiedlenia mieszkańców miasta do Generalnego Gubernatorstwa. Dopuszczono się masowych mordów w mieście i okolicy. Sporo mieszkańców wywieziono do obozów koncentracyjnych, przede wszystkim do Stutthofu. Ogółem w wyniku różnych działań okupanta liczba mieszkańców spadła do 1945 r. do około 6.800 osób. Po II wojnie światowej Kościerzyna stała się prężnym ośrodkiem rozwoju rzemiosła i przemysłu, a także ważnym ośrodkiem szkolnictwa średniego, w tym szczególnie zawodowego. Rozwój gospodarczy miasta jak i regionu nastąpił m.in. dzięki Zakładowi Porcelany Stołowej „Lubiana”, w którym zatrudnienie znalazło 1,5 tys. osób. Produkowana przez zakład porcelana kaszubska rozsławiła Kościerzynę i Kaszuby w kraju oraz za granicą. Na uwagę zasługuje również działalność miejskiego oddziału Zrzeszenia Kaszubsko – Pomorskiego, które było i jest inicjatorem wielu imprez kulturalnych o charakterze regionalnym. Zaslugą władz miasta i ówczesnego powiatu było zbudowanie i odsłonięcie w 1975 r. pomnika Józefa Wybickiego. Ośrodkiem propagowania kultury regionalnej stała się założona w 1965 r. Izba Regionalna w ówczesnym powiatowym Domu Kultury, a także ekspozycja muzealna „Kościerzyna i Ziemia Kościerska”, otwierana kolejno w latach 1992 i 2000. W 2006 r. powołano Muzeum Ziemi Kościerskiej. Obecnie w jego skład wchodzi Muzeum Kolejnictwa oraz jedyne w Polsce - Muzeum Akordeonu utworzone w 2010 r.

Walory turystyczne Kościerzyny nie wymagają dodatkowej rekomendacji. Kościerzyna, położona w pięknym krajobrazie morenowym, wśród lasów i jezior, jest ważnym ośrodkiem turystycznym i rekreacyjnym Środkowych Kaszub. Od wielu lat w Kościerzynie odbywają się imprezy kulturalne przyciągające wielu uczestników i szeroką publiczność. Należą do nich

m.in.: Targi Książki Kaszubskiej i Pomorskiej, Międzynarodowy Festiwal Folkloru, Święto Chleba, Koncerty muzyki klasycznej.

Kościerzyna jest miastem o dobrze rozwiniętej infrastrukturze komunalnej. Przeważają małe przedsiębiorstwa z branży handlowej i usługowej. Największymi pracodawcami są firmy medyczne (szpital, NZOZ-y), budowlane, a także samorządy (szkoły, administracja). W Kościerzynie bardzo aktywnie działają organizacje pozarządowe. Podejmują one wiele inicjatyw na rzecz rozwoju sportu i kultury. Bardzo aktywnie działają na rzecz osób niepełnosprawnych.

Kościerzyna jest także ważnym ośrodkiem rozwoju kultury regionalnej.

2. Zarządzanie oświatą

2.1. Zadania samorządu w zakresie oświaty

Zadania i obowiązki gminy w zakresie oświaty szczegółowo określa ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 256 poz. 2572 z 2004 roku z późniejszymi zmianami), a także Karta Nauczyciela, ustawa o samorządzie gminnym, ustawa o systemie informacji oświatowych oraz liczne akty wykonawcze w postaci rozporządzeń, zarządzeń itp. regulujące w sposób szczegółowy ten zakres.

Do głównych zadań gminy w zakresie oświaty należą:

- Zakładanie, prowadzenie, przekształcanie i likwidowanie publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, ustalanie ich sieci oraz granic obwodów szkolnych.
- Odpowiedzialność za działalność prowadzonych przez siebie jednostek, nadzorowanie ich działalności finansowej i administracyjnej.

W celu realizacji w/w zadań gmina między innymi:

- zapewnia prowadzonym przez siebie jednostkom odpowiednie warunki działania,
- zapewnia zgodne z przepisami BHP i p.poż. warunki nauki i opieki,
- zapewnia podległym jednostkom pomoc dydaktyczną i sprzęt niezbędny do realizacji programów nauczania oraz innych zadań statutowych,
- prowadzi remonty, inwestycje i modernizacje obiektów oświatowych,
- powierza stanowiska dyrektorów jednostek oświatowych,
- zatwierdza corocznie arkusze organizacyjne przedszkoli i szkół,
- finansuje i organizuje dowożenie uczniów (w tym niepełnosprawnych) do szkół,
- zapewnia obsługę finansową, administracyjną i organizacyjną - w tym celu Rada Miasta Kościerzyna na mocy art. 5 ust. 9 ustawy o systemie oświaty powołała Biuro Obsługi Placówek Oświatowych w Kościerzynie.

2.2. Nadzór nad szkołami i placówkami

W obecnym stanie prawnym, nadzór nad szkołami sprawowany jest zarówno w zakresie spraw pedagogicznych, jak i administracyjno-finansowych. Nadzór pedagogiczny jest

sprawowany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz kuratora oświaty. Polega on na ocenie stanu, warunków i efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli, wspieraniu i inspirowaniu tej działalności oraz kontroli przestrzegania prawa w tym zakresie. Natomiast organy prowadzące szkoły i placówki, sprawują nadzór w zakresie spraw finansowych i administracyjnych. Za bieżące kierowanie działalnością szkoły lub placówki odpowiada dyrektor szkoły (placówki). Sprawuje on opiekę nad dziećmi i młodzieżą, jest przełożonym służbowym wszystkich pracowników, odpowiada za dydaktyczny i wychowawczy poziom szkoły lub placówki, dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły (placówki). Mimo tak szerokiego zdefiniowania formalnego zakresu kompetencji, pozycja dyrektora szkoły w praktyce jest ograniczona. Jest on związany w sprawach finansowych decyzjami podejmowanymi przez organ prowadzący szkoły, a w sprawach pedagogicznych jest on zobowiązany do przestrzegania zaleceń formułowanych w trybie nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratora oświaty.

3. Istota i znaczenie edukacji w rozwoju jednostki oraz zbiorowości

We współczesnym świecie nowych technologii i możliwości, edukacja rozumiana jest jako ogół procesów i oddziaływań, których celem jest proces zmiany ludzi, przede wszystkim dzieci i młodzieży, stosownie do panujących w danym społeczeństwie ideałów i celów wychowawczych. Obecnie upowszechnia się szerokie rozumienie tego terminu jako oznaczającego ogół procesów oświatowo – wychowawczych, obejmujących kształcenie i wychowanie oraz szeroko pojmowaną oświatę. Jak wynika z definicji, edukacja nie jest czymś ustalonym odgórnie, narzuconym i jednakowym dla wszystkich. W różnych krajach pojmowana jest inaczej, jako mniej lub bardziej nastawiona na wiedzę teoretyczną i odwrotnie, na praktyczną. Kolejny aspekt to społeczeństwo informacyjne - społeczeństwo, w którym istotną rolę pełnią media, szczególnie te o charakterze elektronicznym, przekazujące szybko i wiele informacji naraz. Informacja w języku potocznym oznacza wiadomość (często przekazywaną za pomocą środków masowego przekazu), której z reguły przypisuje znaczenie nadawca lub odbiorca. To właśnie informacja stała się ważnym czynnikiem determinującym rozwój wielu dziedzin życia, w tym edukacji i wychowania. Wpływ, jaki na system funkcjonowania społeczeństwa XXI wieku wywiera rozwój sposobów gromadzenia, przetwarzania i wymiany informacji, powodują, że coraz częściej współczesne społeczeństwo nazywane jest właśnie społeczeństwem informacyjnym.

Edukacja ma we współczesnym świecie istotne zadanie do spełnienia. Jest nim przygotowanie do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych. Powinna zmieniać się, gdyż nie może opierać się na przekazywaniu uczniom wiedzy encyklopedycznej i kształtowania u nich prostych umiejętności poznawczych, co rozmija się z potrzebami rynku pracy. Powinna rozwijać umiejętności poznawcze wyższego rzędu, które są niezbędne w dostrzeganiu, określaniu i rozwiązywaniu problemów oraz podejmowaniu trafnych decyzji; powinna łączyć teorię z praktyką.

Nadrzędnym celem nauczania powinno być dziś wskazywanie najlepszych dróg rozwoju osobowości, kształcenie nawyku zdobywania wiedzy, a także przygotowywanie do stałego podnoszenia kwalifikacji. Wszystkie te wymogi współczesnego świata wskazują pośrednio na konieczność edukacji informatycznej, ale ze szczególnym zwróceniem uwagi na humanistyczne cele edukacji. Technologia informacyjna i edukacja medialna powinny aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu wartości.

Niezwykle ważnym elementem edukacji na terenie Kościerzyny jest jej regionalny charakter. Tu szczególnie, jej celem powinno być kształtowanie poczucia przynależności społecznej i terytorialnej, jako podstawy zaangażowania się w funkcjonowanie we własnym środowisku, a także wyjście w inne społeczności i kultury.

Proces ten powinien zawierać m. in. wyposażenie ucznia w zasób wiedzy o własnym regionie, która jest podstawą akceptacji rodzimego dziedzictwa kulturowego. Dotyczy to wszystkich elementów konstytuujących pojęcie regionu: geograficznego, społecznego, kulturowego czy promowanie w całym procesie edukacji wielorakich wartości, tkwiących w własnym regionie.

Niezwykle ważną rolę edukacji jest jej wymiar informatyczny. Przygotowanie młodzieży, ale i dorosłych do życia w społeczeństwie informatycznym jest wyzwaniem cywilizacyjnym. Stawia to jednoznaczne zadania przed systemem edukacji w zakresie przygotowania informatycznego uczniów wszystkich rodzajów szkół. Zadania te wymagają zarówno działań w zakresie merytorycznego przygotowania procesu dydaktycznego jak i tworzenia warunków organizacyjnych dla właściwej jego realizacji. Celem strategicznym polskiego systemu edukacyjnego jest edukacja informatyczna uczniów wszystkich typów szkół w ramach różnych zajęć edukacyjnych. Istotnym celem systemu oświatowego jest wyrównanie szans oświatowych między różnymi regionami i środowiskami. Rozwój technologii informacyjnych i komunikacyjnych jest szansą umożliwiającą realizację tego celu.

Podstawowy element edukacji informatycznej to przygotowanie informatyczne nauczycieli; inny wymiar to bezpośredni związek z formami zajęć prowadzonymi w szkołach: dotyczy to zarówno nauczania przedmiotów informatycznych czy pracy z uczniami w ramach zajęć pozalekcyjnych, jak również wspomaganie nauczania różnych przedmiotów metodami i środkami informatyki.

Niezwykle ważne dla rozwoju edukacji jest także pozyskiwanie środków z funduszy strukturalnych. Rozwój lokalnego szkolnictwa powinien być w znacznym stopniu oparty na tym właśnie elemencie.

Szczególnie ważna jest także budowa społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o zasadę partnerstwa. Przykładem jest szeroko rozumiane partnerstwo szkoły, rodziców oraz gminy. W ten sposób tworzy się kapitał społeczny - zbiór nieformalnych reguł lub norm podzielanych przez członków grupy, które zezwalają na ich wzajemną kooperację. Współdzielenie norm i wartości nie tworzy samo w sobie kapitału społecznego, ponieważ wartości mogą być złe. Normy tworzące kapitał społeczny muszą w znacznym stopniu zawierać pozytywne cechy, takie jak prawdomówność, dotrzymywanie zobowiązań, wzajemność, zaangażowanie czy partnerstwo w podejmowanych działaniach. Szczególnie ważne jest to w przypadku szkolnictwa.

Kapitał społeczny generuje pozytywne efekty dla członków grup, które osiągane są przez podzielane normy, zaufanie i wartości, a te z kolei wpływają na zachowanie jednostek w obrębie grupy czy instytucji.

Spośród dwóch typów kapitału, szczególnie drugi typ – kapitał pomostowy jest w przypadku szkolnictwa niezwykle ważny. Odnosi się do zaufania i umiejętności współpracy z osobami, których nie znamy osobiście, z którymi nie wiążą nas bezpośrednie kontakty. Ten typ kapitału społecznego jest w szczególności związany z działaniem w ramach organizacji formalnych np. w grupie lokalnej czy sytuacji, w których podejmować musimy działania w grupie nieznanymi wcześniej osobami w celu realizacji nowego zadania. Ważne jest wtedy, by osoby, które angażują się w takie przedsięwzięcia, nie postrzegały się wyłącznie poprzez pryzmat swoich cech wynikających z przynależności grupowych, a więc wiążącego kapitału społecznego, w szczególności pochodzenia rodzinnego czy miejsca urodzenia. Istotną jest w takiej sytuacji otwartość na nieznanymi i pragmatyczna współpraca z nimi, możliwa dzięki powszechnej znajomości i akceptacji zasad współżycia społecznego i tradycji współdziałania, wykształconych w ramach szerszej społeczności, np. regionalnej czy obywatelskiej w skali kraju, w przypadku organizacji pracowniczej w postaci np. kultury organizacji.

Kapitał społeczny jest zjawiskiem, które powinno współtworzyć realne podejście do budowania lokalnej tożsamości oraz rozwiązywania wszystkich problemów, z jakimi boryka się lokalna społeczność, także w edukacji.

Nowoczesne rozumienie edukacji to jej interpretacja wielopoziomowa, szeroko aspektowa, łącząca w sobie wiele nurtów. Dlatego też by budować ją rozumnie, istnieje potrzeba stworzenia strategii, która wskazywać powinna najważniejsze jej cele i kierunki.

4. Metodologia

Dla prawidłowego funkcjonowania każdej lokalnej zbiorowości niezbędne jest zbudowanie spójnego, kompleksowego planu działań, dającego możliwość pełnego i swobodnego rozwijania się społeczności lokalnej, tak w aspekcie jednostkowym, jak i zbiorowym. Zapis ten np. w postaci strategii powinien funkcjonować jako dokument określający wytyczne do podejmowanych działań oraz podstawa konstruowania budżetu.

Takim dokumentem jest STRATEGIA ROZWOJU EDUKACJI NA TERENIE MIASTA KOŚCIERZYNA NA LATA 2011-2020. Przyjęte w niej założenia mają bowiem na celu realizację potrzeb mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży w zakresie jednej z istotniejszych dziedzin życia człowieka – edukacji.

Całość strategii jest dokumentem przygotowanym przy udziale społeczności lokalnej, zgodnie z zasadą partnerstwa społecznego, po konsultacjach z przedstawicielami instytucji samorządowych i organizacji społecznych, przede wszystkim ekspertami reprezentującymi szeroko rozumiane środowisko szkolnictwa i edukacji – dyrektorami szkół, nauczycielami, przedstawicielami rodziców.

Strategia w swych rozwiązaniach nawiązuje do:

- Strategii Rozwoju Edukacji na lata 2007- 2013;
- Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego;

➤ Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Kościerzyna na lata 2005-2015.

Proces przygotowania dokumentu nadzorował powołany przez Burmistrza Zespół do spraw aktualizacji Strategii edukacyjnej Miasta Kościerzyna na lata 2011-2020. Strategia jest dokumentem długookresowym, wyznaczającym kierunki rozwoju edukacji w perspektywie 10 lat, do roku 2020. W procesie powstawania strategii ważnym elementem były badania opinii publicznej przeprowadzone wśród osób zajmujących się edukacją na terenie Kościerzyny. Zawarte były tam pytania odnośnie najistotniejszych kwestii związanych z rozwojem i oceną szkolnictwa i edukacji: działań i zmian, analizy SWOT, oceny poszczególnych elementów edukacji. Wiele z uzyskanych wyników zostało wykorzystanych do budowy strategii.

Strategia składa się z następujących elementów:

- Diagnozy stanu obecnego edukacji
- Właściwego dokumentu Strategii, zawierającego analizę SWOT, prognozę trendów rozwojowych w zakresie objętym Strategią, definiującego wizję, cel nadrzędny, misję i priorytety oraz cele strategiczne i operacyjne oraz założenia do realizacji i monitoringu Strategii.

Taki podział dokumentu pozwolił na wyodrębnienie od siebie stosunkowo dużej objętościowo części diagnostycznej i sprawozdawczej oraz krótszej części prognostyczno-realizacyjnej, wyznaczającej kierunki działania oraz system realizacji.

W procesie opracowania Strategii zastosowano następujące metody i narzędzia:

- **Analizę dostępnych źródeł informacji** (m.in. statystyk GUS, statystyk Urzędu Miasta Kościerzyna, Systemu Informacji Oświatowej, statystyk szkół i placówek oświatowych oraz innych źródeł);
- **Analizę opracowań własnych;**
- **Ocenę ekspertów:** spotkania w zespołach problemowych, podczas których dokonywano analizy zagadnienia edukacji i szkolnictwa pod kątem konkretnych postulatów w budowanej strategii;
- **Analizę SWOT** (analizę sił, słabości, szans i zagrożeń);
- **Prognozowanie scenariuszowe** (z zastosowaniem metod eksperckich – burzy mózgów, dyskusji panelowych).

5. Charakterystyka sektora oświaty w Kościerzynie

5.1. Wprowadzenie

Miasto Kościerzyna – jako jednostka samorządu terytorialnego - jest organem prowadzącym 8 publicznych szkół i placówek oświatowych różnego typu, umiejscowionych w 5 jednostkach organizacyjnych. W mieście funkcjonuje także 12 niepublicznych placówek oświatowych oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. W roku szkolnym 2011/2012 struktura organizacyjna oświaty przedstawiała się następująco :

I. Placówki publiczne:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Kościerzynie, Kościerzyna, ul. 8 Marca 1;

2. Szkoła Podstawowa nr 2 im. ks. dra Leona Heykego w Kościerzynie, Kościerzyna, ul. Strzelecka 1;
3. Zespół Szkół Publicznych nr 1 w Kościerzynie: Szkoła Podstawowa nr 6 im. Ks. dr. Bernarda Sychty i Gimnazjum nr 1, Kościerzyna, ul. M. Skłodowskiej-Curie 19;
4. Zespół Szkół Publicznych nr 2 w Kościerzynie: Przedszkole Samorządowe nr 7, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Nauczycieli Bohaterów Ziemi Kościerskiej i Gimnazjum nr 2, Kościerzyna, ul. Szkolna 1;
5. Zespół Szkół Publicznych nr 3 w Kościerzynie: Szkoła Podstawowa nr 3 im. Franciszka Sędzickiego, oraz Gimnazjum nr 3 im. Franciszka Sędzickiego, Kościerzyna, ul. Mestwina II 3;
6. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kościerzynie im. Jana Brzechwy, Kościerzyna, ul. Słoneczna 5.

II. Placówki niepubliczne:

1. Prywatny Zespół Szkół Prymus (szkoła podstawowa i gimnazjum), Kościerzyna, ul. Świętojańska 5a;
2. Prywatna Szkoła Podstawowa Montessori, Kościerzyna, ul. Szydlice 3;
3. Prywatne Gimnazjum Montessori, Kościerzyna, ul. Szydlice 3;
4. Prywatne Przedszkole Montessori, Kościerzyna, ul. Szydlice 3;
5. Przedszkole Językowe Bluebell, Kościerzyna, ul. Sienkiewicza 3;
6. Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Trójeczka”, Kościerzyna, ul. Wybickiego 10;
7. Przedszkole Niepubliczne „Puchatek”, Kościerzyna, ul. Brzechwy 3;
8. Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety, Kościerzyna, ul. Kapliczna 15;
9. Przedszkole Niepubliczne „Bajka”, Kościerzyna, ul. Klonowa 1;
10. Przedszkole Językowe „Happy Kids”, Kościerzyna, ul. Kupiecka 7;
11. Zespół Wychowania Przedszkolnego „Happy Kids II”, Kościerzyna, ul. Kupiecka 7;
12. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Akademia Super Asa”, Kościerzyna, ul. Wańkowicza 6.

W celu zapewnienia jednostkom, dla których organem prowadzącym jest gmina miejska Kościerzyna obsługi finansowej, administracyjnej i organizacyjnej, a także prowadzenia spraw związanych z realizacją zadań oświatowych gminy powołano Biuro Obsługi Placówek Oświatowych w Kościerzynie.

Na terenie Kościerzyny funkcjonują szkoły ponadgimnazjalne, do których należą:

I. Placówki publiczne, dla których organem prowadzącym jest Powiat Kościerski

1. Powiatowy Zespół Szkół nr 1, Kościerzyna, ul. Sikorskiego 1;
2. Powiatowy Zespół Szkół nr 2, Kościerzyna, ul. Wybickiego 1;
3. Powiatowy Zespół Szkół nr 3, Kościerzyna, ul. Kartuska 48;
4. I Liceum Ogólnokształcące, Kościerzyna, ul. Krasickiego 2;
5. Centrum Kształcenia Ustawicznego, Kościerzyna, ul. Wybickiego 1.

II. Placówki niepubliczne:

1. Kaszubskie Centrum Kształcenia „Vademecum”, Kościerzyna, ul. Partyzantów 4;
2. EXTERNUS Szkoły Policealne, Kościerzyna, Krasickiego 2;
3. Best Choice Szkoła Języków Obcych, ul. Kupiecka 7.

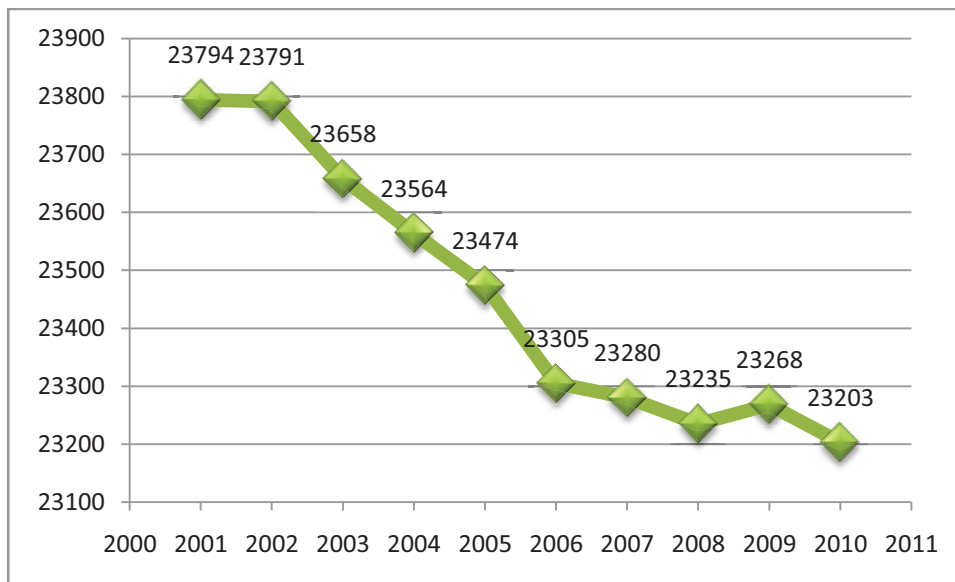
Na terenie miasta funkcjonuje Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.

Powyższe zestawienie wyraźnie pokazuje, że nauczanie na wszystkich poziomach jest realizowane przede wszystkim w szkołach publicznych. Wyjątkiem są przedszkola, gdzie dominują przedszkola niepubliczne. Przedmiotem opracowania są w głównej mierze placówki publiczne, dla których organem prowadzącym jest miasto Kościerzyna.

5.2. Dane demograficzne

W okresie ostatniej dekady nastąpił znaczący spadek liczby mieszkańców Kościerzyny. Z ewidencji ubyło prawie 600 osób. W 2010 roku liczba mieszkańców wyniosła 23.203 osób. Z wyjątkiem 2009r. gdzie odnotowano niewielki wzrost tej liczby, spadek miał tendencję stałą, co prezentuje Wykres nr 1.

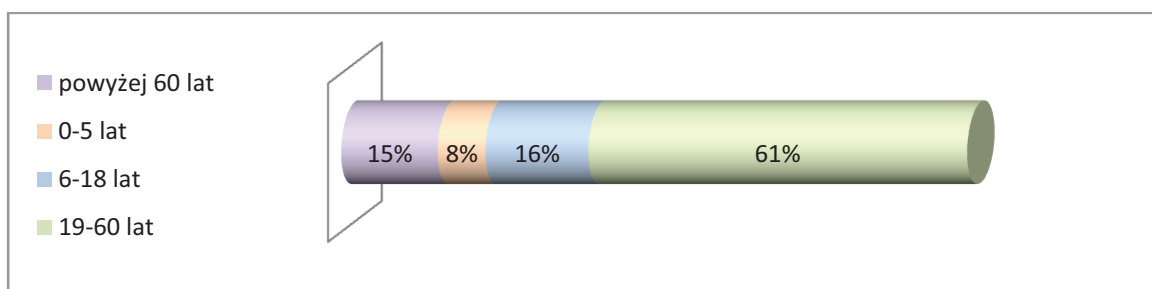
Wykres nr 1. Liczba mieszkańców Kościerzyny w latach 2001-2010

Źródło: Wydział Finansowy w Urzędzie Miasta Kościerzyna

W 2010r. liczba dzieci i młodzieży do lat 18 wynosiła 3813 osób, co stanowiło 16% ogólnej liczby mieszkańców. Szczegółową strukturę demograficzną mieszkańców Kościerzyny przedstawia Wykres nr 2.

Wykres nr 2. Struktura demograficzna mieszkańców Kościerzyny w 2010r.

Źródło: Wydział Ewidencji Ludności w Urzędzie Miasta Kościerzyna

Struktura wieku ludności Kościerzyny jest, jak na polskie warunki, strukturą „relatywnie młodą” (Tabela nr.1). Jest „młodsza” od struktury wieku ludności całego województwa pomorskiego. Niższy jest bowiem na terenie miasta udział osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast udział procentowy dzieci i młodzieży jest wyższy niż w województwie łącznie i zdecydowanie wyższy od udziału w gminach miejskich województwa.

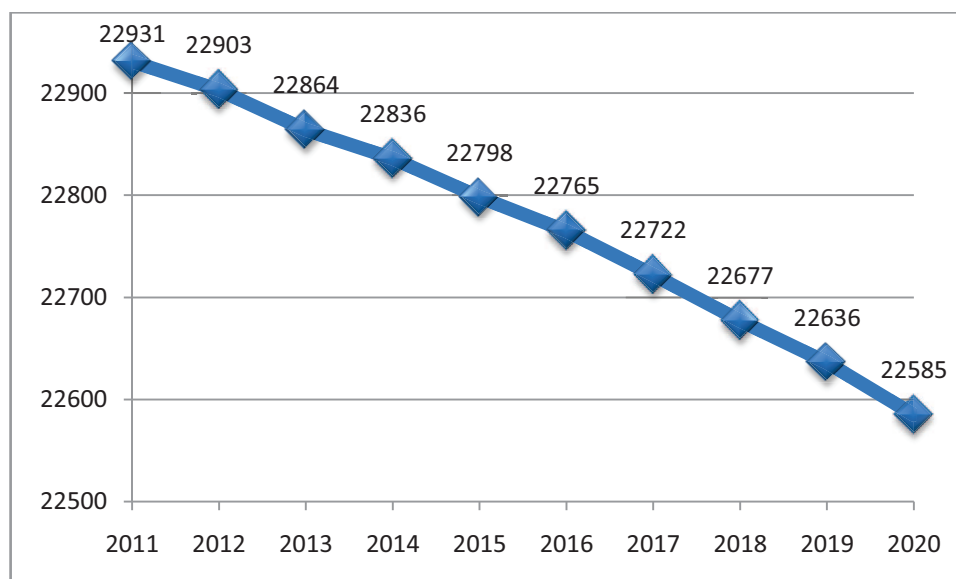
Tabela 1. Procentowy udział ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w 2010r.

Wyszczególnienie	Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny
Województwo pomorskie	20,3%	64,6%	15,1%
Gminy miejskie województwa pomorskiego	17,7%	64,9%	17,4%
Kościerzyna	22,1%	63,6%	14,3%

Źródło: dane statystyczne GUS

Główny Urząd Statystyczny na podstawie przeprowadzanych analiz demograficznych opracował „Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035”. Wynika z niej, że w kolejnych latach utrzyma się tendencja spadkowa liczby mieszkańców. Szczegóły tej prognozy przedstawia Wykres nr 3.

Wykres nr 3. Prognoza liczby mieszkańców Kościerzyny na lata 2010-2020

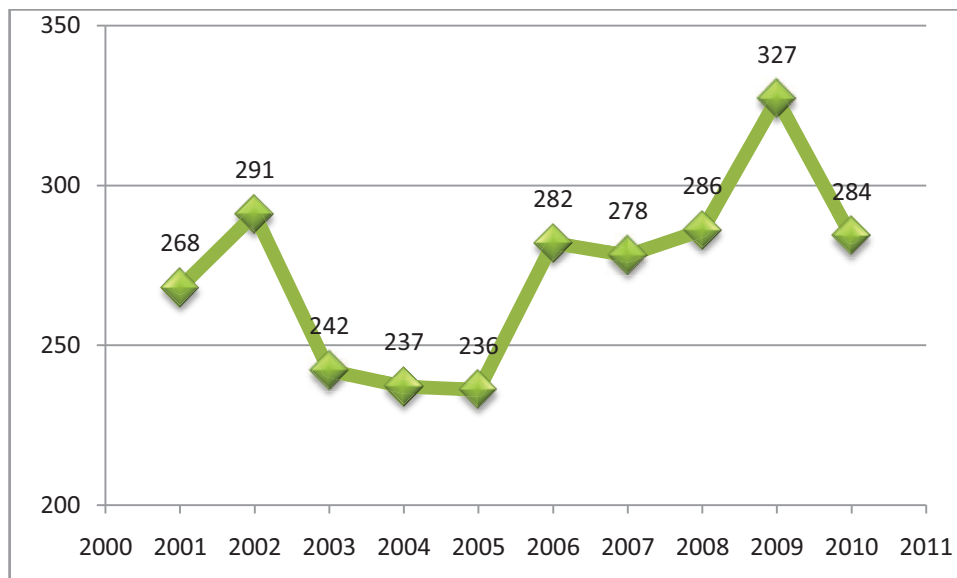

Źródło: dane statystyczne GUS „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035”

Spadek liczby mieszkańców w latach 2001-2011 nie był wynikiem spadku liczby urodzeń, gdyż poza gwałtownym spadkiem w 2002 r i okresie lekkiego spadku w latach 2001-2004, od 2005r. liczba urodzeń wzrastała do 2009 roku. Jedną z przyczyn spadku jest migracja mieszkańców na tereny sąsiadujących gmin oraz do aglomeracji trójmiejskiej. W 2010 r. odnotowano ponowny, istotny spadek urodzeń, co obrazuje Wykres nr 4.

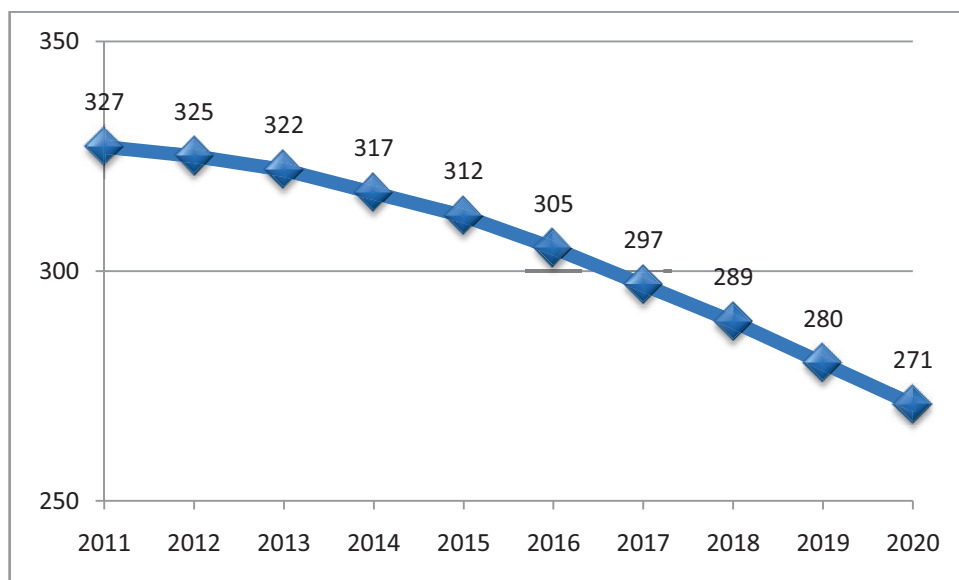
Wykres nr 4. Liczba dzieci urodzonych w latach 2001-2011

Źródło: Wydział Ewidencji Ludności w Urzędzie Miasta Kościerzyna

Prognoza urodzeń GUS na lata 2011-2020 (Wykres nr 5) zakłada powolny spadek urodzeń, co będzie miało przełożenie na prognozowaną liczbę uczniów po 2020 roku.

Wykres nr 5. Prognoza urodzeń na lata 2011-2020

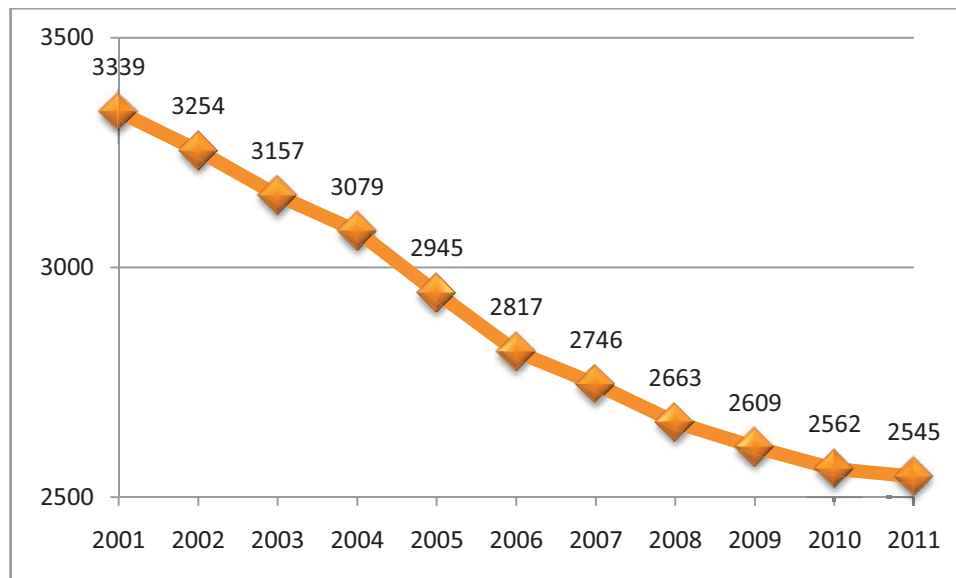
Źródło: dane statystyczne GUS „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035”

Liczba uczniów w latach 2001-2010 miała stałą tendencję spadkową. W ciągu dekady z kościerskich szkół ubyło 779 uczniów. Wiąże się to ze spadkiem liczby dzieci w wieku szkolnym zamieszkujących Kościerzynę oraz z poprawą oferty edukacyjnej w gminie

wiejskiej Kościerzyna (szkoły w Łubianie i Wielkim Klinczu). Szczegółowo przedstawia to Wykres nr 6.

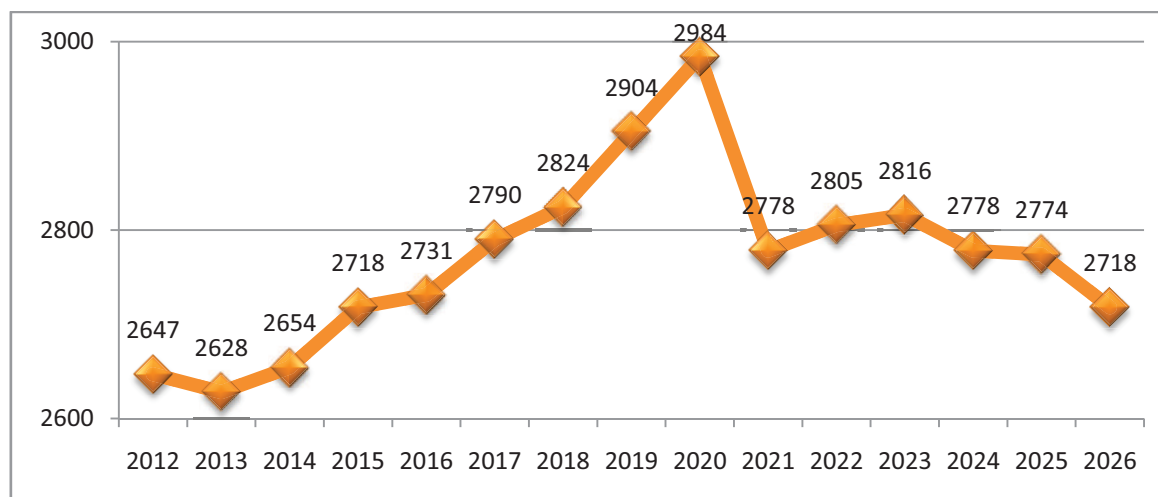
Wykres nr 6. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2001-2011

Źródło: opracowanie własne BOPO

Analiza liczby dzieci urodzonych od 2005r. i prognozy urodzeń do 2015 roku daje podstawę do przyjęcia założeń o wzroście liczby uczniów do 2020r. (Wykres nr 7). Wiąże się to także z wdrażaniem reformy oświatowej i planowanym obniżeniem wieku pierwszoklasistów. W jednym roku szkolnym do klas pierwszych pójdą dwa roczniki.

Wykres nr 7. Prognoza liczby uczniów uczęszczających do szkół miejskich na lata 2012-2026

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych GUS

Po 2021r. nastąpi gwałtowny spadek liczby uczniów (szkoły opuści podwójny rocznik) z tendencją spadkową w kolejnych latach. Sytuacja ta będzie determinować w kolejnej dekadzie liczbę oddziałów szkolnych i liczbę potrzebnych nauczycieli.

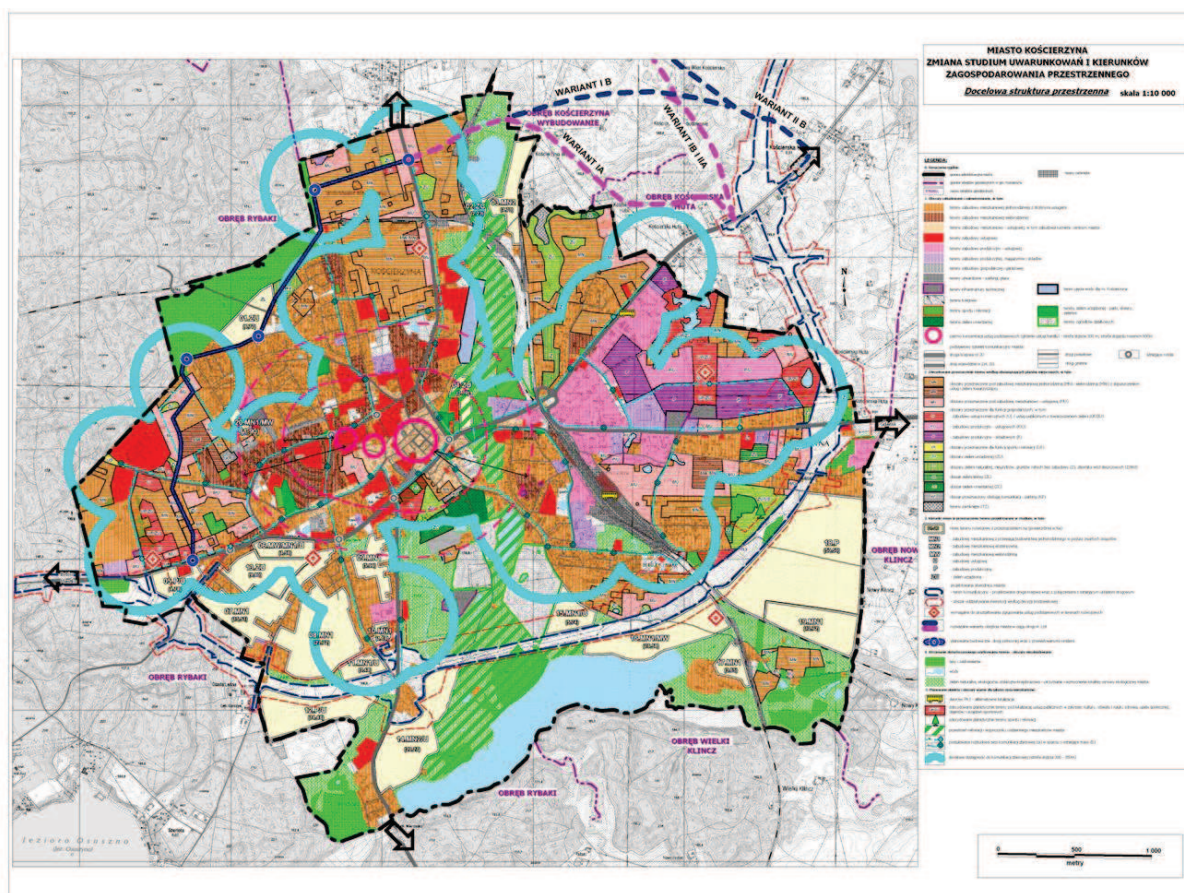

5.3. Kierunki rozwoju Kościerzyny

Założenia urbanistyczne przyjęte przy aktualnie opracowywanej aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Kościerzyny przewidują rozwój funkcji mieszkaniowych przede wszystkim na terenie :

- Kościerzyny Zachód: kwartał pomiędzy ul. Kościuszki i drogą krajową 20 a ulicą Piechowskiego i Norwida aż do granic miasta pod lasem
- Kościerzyny Północ: kwartał od Osiedla Tysiąclecia do granic miasta od strony Wybudowania pod Skorzewo i ściany lasu za osiedlem Rogali

Mapa 1. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Kościerzyny

Źródło: Materiały Wydziału Gospodarki Nieruchomościami

Z przyjętych założeń do Studium, analiz demograficznych i stanu bazy wynika, że liczba szkół jest wystarczająca. Należy natomiast dokonać zmiany obwodów szkolnych w sposób uwzględniający powstawanie nowych osiedli. Dość niekorzystnie rozmieszczone są funkcjonujące w mieście przedszkola publiczne i niepubliczne. Wszystkie zlokalizowane są w centrum, co wymusza konieczność dowożenia dzieci z peryferyjnych części miasta.

Należy brać też pod uwagę bardzo gwałtowny rozwój Wybudowania pod Skorzewo na terenie gminy Kościerzyna – gdyż mieszkańcy tego osiedla, w sposób naturalny ciągną do miasta. Już dziś jest to widoczne w Zespole Szkół Publicznych nr 2, gdzie uczniowie z terenu gminy stanowią ponad 20% ogólnej liczby uczniów.

5.4. Realizacja obowiązku szkolnego, obwody

Obowiązkowi szkolnemu w dniu 30 września 2011 r. podlegało 2555 uczniów. Szkoły podstawowe i gimnazja prowadzone przez GMK są szkołami obwodowymi. Obwody szkół podstawowych zostały ustalone Uchwałami Nr X/36/99, X/37/99, X/38/99, X/39/99, X/40/99 Rady Miasta w Kościerzynie z dnia 15 marca 1999 r. oraz zmienione Uchwałą Nr XXXVIII/299/01 Rady Miasta w Kościerzynie z dnia 23 maja 2001 r., a obwody gimnazjów zostały ustalone Uchwałami Nr X/41/99, X/42/99, X/43/99 z dnia 15 marca 1999 r. oraz Uchwałą nr IX/61/11 z dnia 27 kwietnia 2011 roku.

Tabela 2. Liczba dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu na dzień 30.09.2011r.

Liczba dzieci	SP 1	SP 2	SP 6	Gim 1	SP 4	Gim 2	SP 3	Gim 3	Razem
podlegających obowiązkowi szkolnemu:	631	183	373	423	185	271	305	184	2555
spełniających obowiązek szkolny w obwodzie szkoły w którym uczeń mieszka	359	87	242	303	126	144	188	131	1580
spełniających obecnie obowiązek szkolny w innej szkole	272	96	131	120	59	127	117	53	975

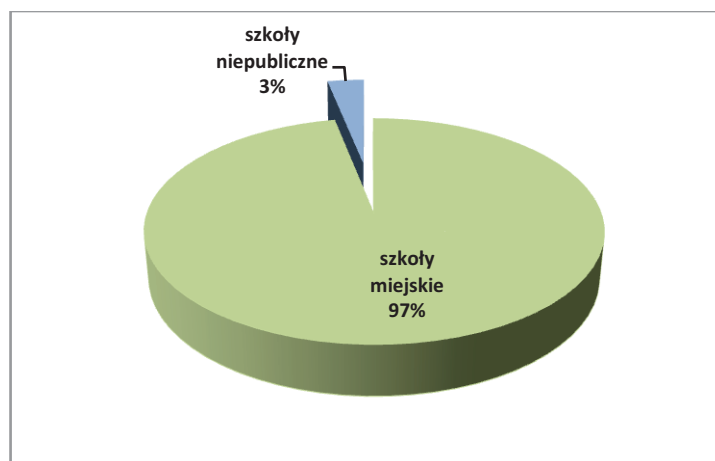
Źródło: System Informacji Oświatowej na 30.09.2011

Jedynie 62% dzieci i młodzieży realizuje obowiązek szkolny w obwodzie szkoły w którym mieszka. Pozostała część uczniów uczęszcza do szkół w innych obwodach.

5.5. Liczba uczniów i oddziałów

1 września 2011 roku naukę we wszystkich szkołach podstawowych i gimnazjach w Kościerzynie rozpoczęło łącznie 2.545 uczniów.

Wykres nr 8. Udział procentowy uczniów uczęszczających do szkół samorządowych i niepublicznych w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

W latach 2008-2011 zmalała liczba uczniów we wszystkich szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez Miasto Kościerzyna.

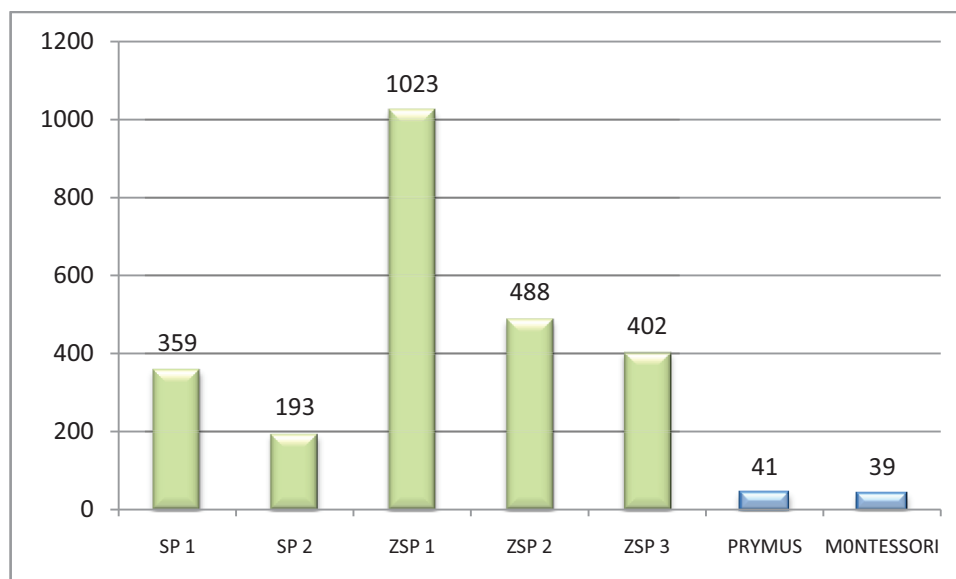
Tabela 3. Liczba uczniów i oddziałów w latach 2008-2011

	SP kl. I-VI		Gim. kl. I-III		RAZEM	
	l. uczniów	l. oddziałów	l. uczniów	l. oddziałów	l. uczniów	l. oddziałów
	WSZYSTKIE SZKOŁY					
2008/2009	1735	80	928	40	2663	120
2009/2010	1715	81	894	40	2609	121
2010/2011	1668	83	894	40	2562	123
2011/2012	1664	84	881	40	2545	124
	SZKOŁY MIEJSKIE					
2008/2009	1702	73	892	37	2594	110
2009/2010	1691	76	853	36	2544	112
2010/2011	1646	77	847	35	2493	112
2011/2012	1641	79	824	34	2465	113
	SZKOŁY NIEPUBLICZNE					
2008/2009	33	7	36	3	69	10
2009/2010	24	5	41	4	65	9
2010/2011	22	6	47	5	69	11
2011/2012	23	5	57	6	80	11

Źródło: System Informacji Oświatowej z lat 208-2011

Kościerskie szkoły są zróżnicowane pod względem liczby uczęszczających dzieci. Od bardzo kameralnych szkół prywatnych, do liczącego ponad 1000 uczniów zespołu szkół publicznych. Liczba dzieci uczęszczających do danej szkoły wynika przede wszystkim z wielkości obiektu, ale także z wielkości obwodu przypisanego danej placówce.

Wykres nr 9. Liczba uczniów w szkołach ogółem w roku szkolnym 2011/2012

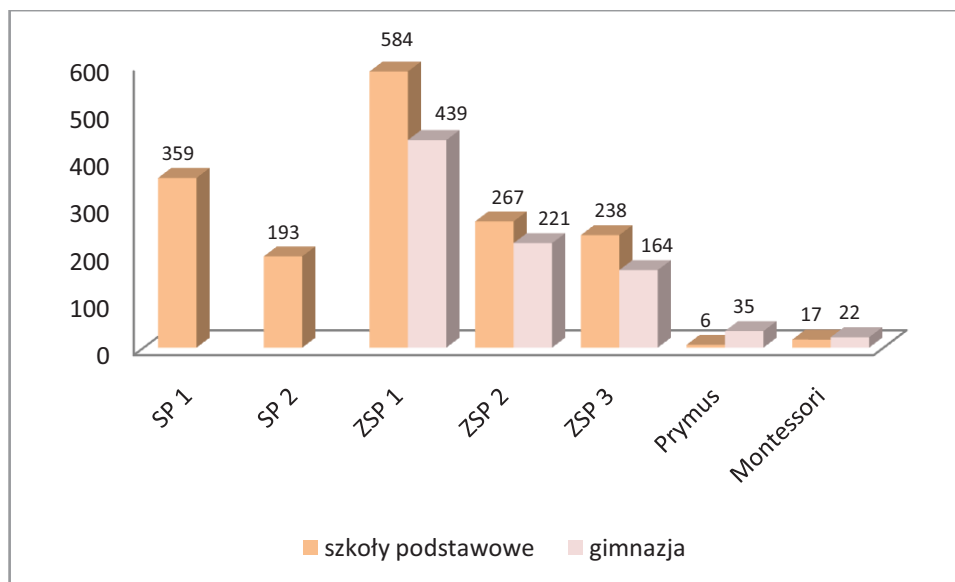

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

W roku szkolnym 2011/2012 naukę w szkołach podstawowych podjęło 1664 uczniów, co stanowi 65% ogólnej liczby uczniów, natomiast w gimnazjach 881 uczniów, co stanowi 35% ogółu.

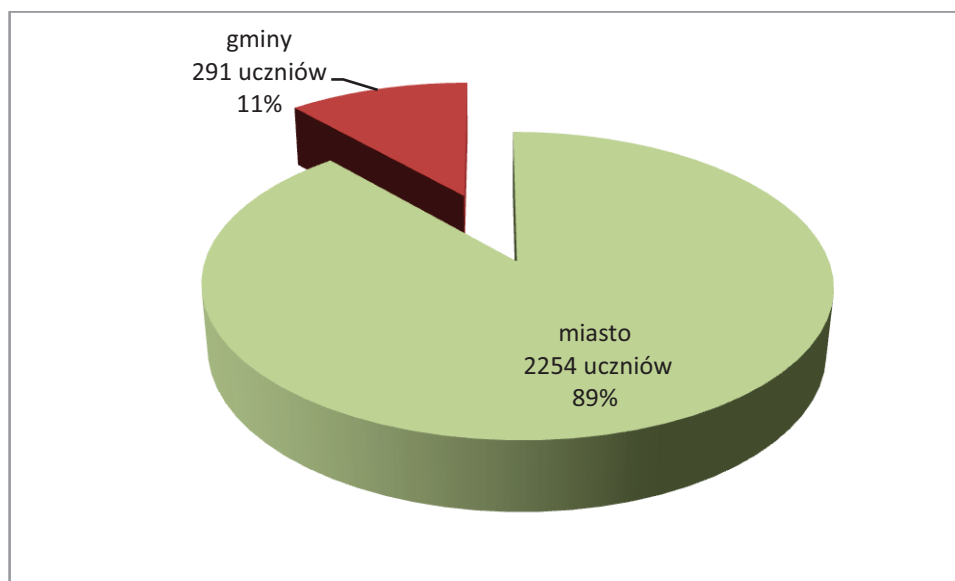
Wykres nr 10. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Do kościerskich szkół uczęszcza ponad 290 uczniów niezamieszkałych w Kościerzynie. Są to przede wszystkim mieszkańcy gminy Kościerzyna.

Wykres nr 11. Liczba uczniów w roku szkolnym 2011/2012 w podziale na uczniów zamieszkujących w mieście i gminach

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Największa liczba uczniów spoza miasta uczęszcza do ZSP nr 2. Stanowi ona ponad 20% ogółu uczniów. Wiąże się to z powstaniem nowych osiedli mieszkaniowych na obrzeżach Kościerzyny w kierunku Skorzewa. Szczegółowy rozkład liczby uczniów spoza Kościerzyny przedstawia Tabela nr 4.

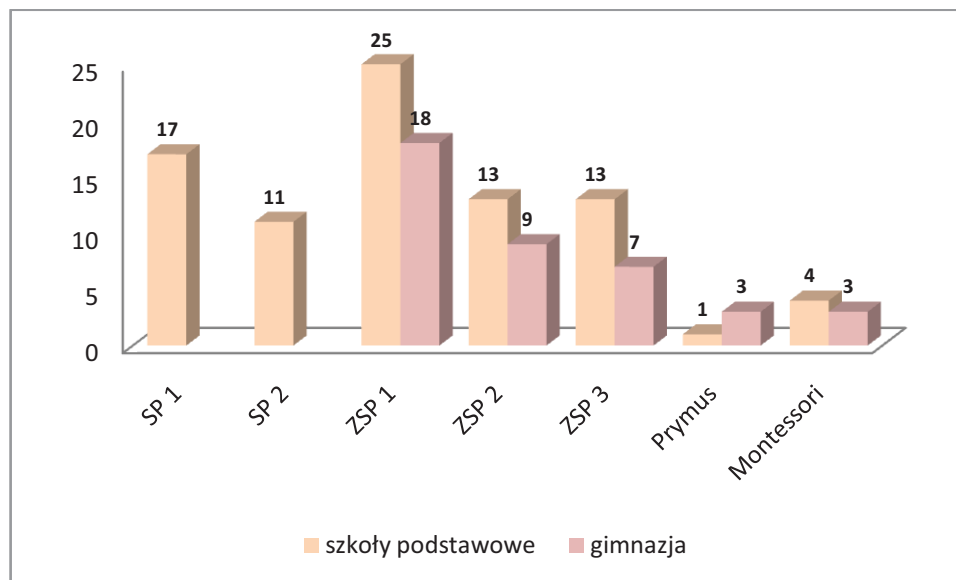
Tabela 4. Liczba uczniów w roku szkolnym 2011/2012 w podziale na uczniów zamieszkujących w mieście i gminach

	miasto	% udział	gminy	% udział	ogółem
SP 1	332	92,5%	27	7,5%	359
SP 2	185	95,9%	8	4,1%	193
ZSP 1	909	88,9%	114	11,1%	1023
ZSP 2	387	79,3%	101	20,7%	488
ZSP 3	375	93,3%	27	6,7%	402
Prymus	30	73,2%	11	26,8%	41
Montessori	36	92,3%	3	7,7%	39
Ogółem	2254	88,6%	291	11,4%	2545
w tym:					
Szkoły podstawowe	1481	89,0%	183	11,0%	1664
Gimnazja	773	87,7%	108	12,3%	881

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

W kościerskich szkołach w roku szkolnym 2011/2012 funkcjonują 124 oddziały szkolne. Z tej liczby tylko 11 oddziałów stanowią oddziały w placówkach niepublicznych.

Wykres nr 12. Liczba oddziałów w szkołach w roku szkolnym 2011/2012

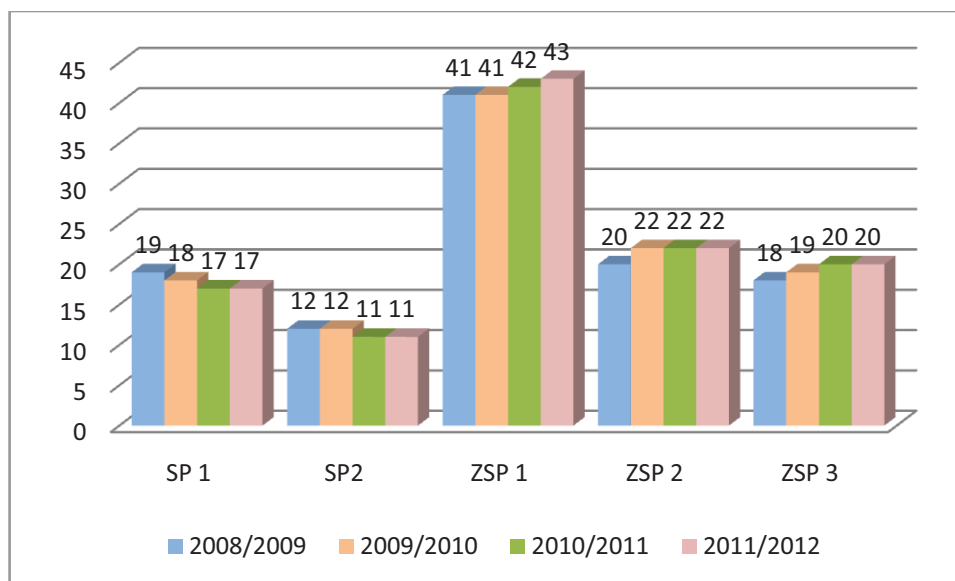

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Liczba oddziałów w szkołach prowadzonych przez Miasto Kościerzyna w latach 2008 – 2011 wzrosła ze 110 do 113 oddziałów. Liczbę oddziałów w szkołach w poszczególnych przedstawia Wykres nr 13.

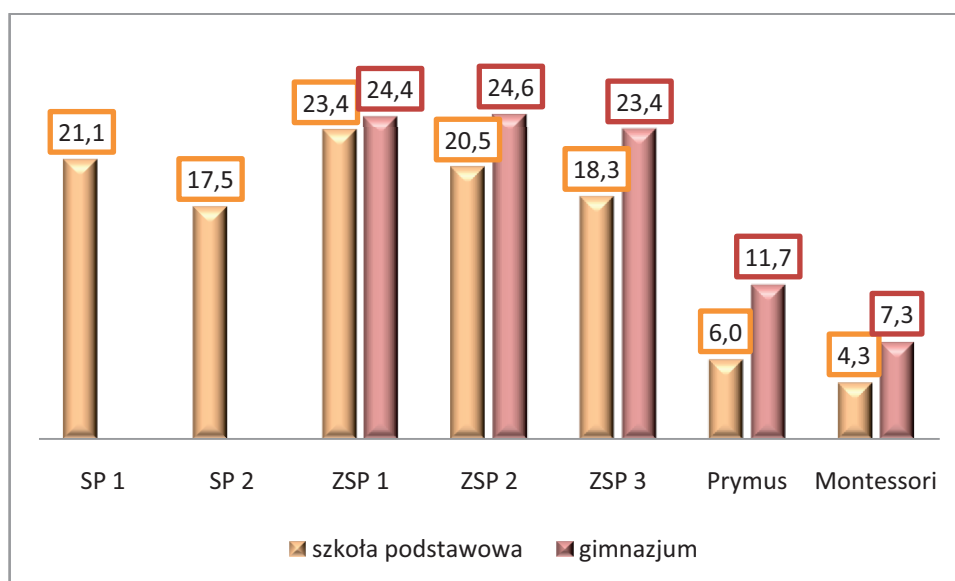
Wykres nr 13. Liczba oddziałów w szkołach w roku szkolnym w latach 2008-2011

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Optymalną liczbę uczniów w oddziałach szkolnych określa Zarządzenie Nr 58/2011 Burmistrza Miasta Kościerzyna z dnia 4 kwietnia 2011 w sprawie organizacji roku szkolnego 2011/2012. W klasach „0” liczba uczniów powinna wynosić pomiędzy 20 a 25, natomiast w szkołach podstawowych i gimnazjach pomiędzy 22 a 28 uczniów. Tylko w ZSP nr 1 oraz w gimnazjach nr 2 i nr 3 średnia liczba uczniów (Wykres nr 14.) odpowiada przyjętym standardom.

Wykres nr 14. Średnia liczba uczniów w oddziale szkolnym w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: Opracowanie własne BOPO na podstawie Systemu Informacji Oświatowej z dnia 30.09.2011r.

5.6. Edukacja przedszkolna

W roku szkolnym 2011/2012 do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych na terenie miasta Kościerzyna uczęszcza łącznie 1153 dzieci. W porównaniu z rokiem 2010/2011 liczba ta wzrosła o 74 dzieci. Wzrost ten wynika ze wzrostu liczby dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (wzrost o 88 dzieci). Wiąże się to z kumulacją liczby pięcio- i sześciolatków w związku z planowanym przez Państwo obniżeniem wieku obowiązku szkolnego.

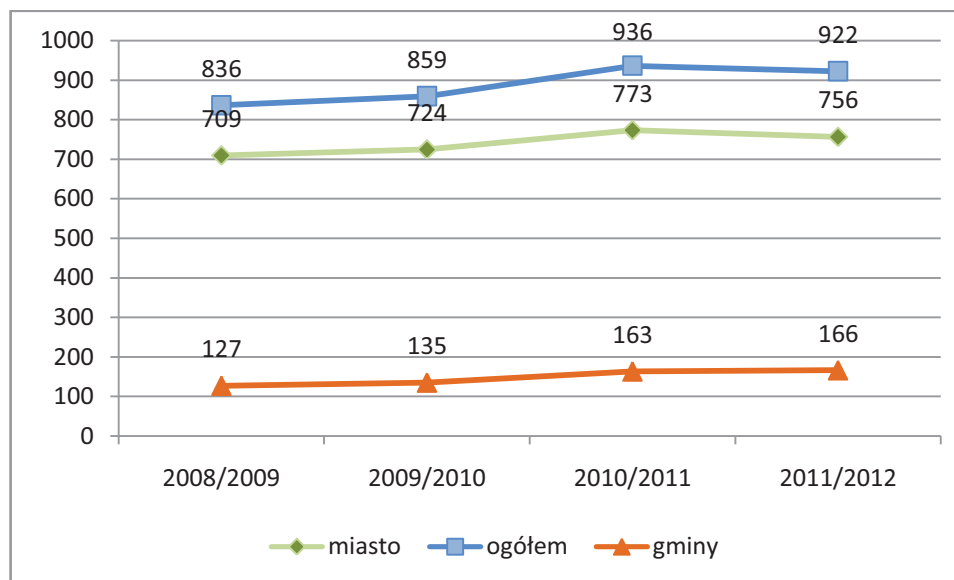
Tabela 5. Oddziały przedszkolne zorganizowane przy szkołach podstawowych w latach 2008-2011

	Rok szkolny 2008/2009		Rok szkolny 2009/2010		Rok szkolny 2010/2011		Rok szkolny 2011/2012	
	liczba uczniów	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba oddziałów
SP 1	50	2	41	2	38	2	75	4
SP 2	19	1	19	1	24	1	45	2
ZSP 1	22	1	26	2	28	2	40	2
ZSP 3	49	2	45	2	39	2	51	2
Montessori	-	-	6	1	14	1	20	1
RAZEM	140	6	137	8	143	8	231	11

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Do przedszkoli w Kościerzynie w roku szkolnym 2011/2012 uczęszcza 922 dzieci. W stosunku do roku ubiegłego nastąpił spadek o 14 dzieci.

Wykres nr 15. Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym w latach 2008-2011

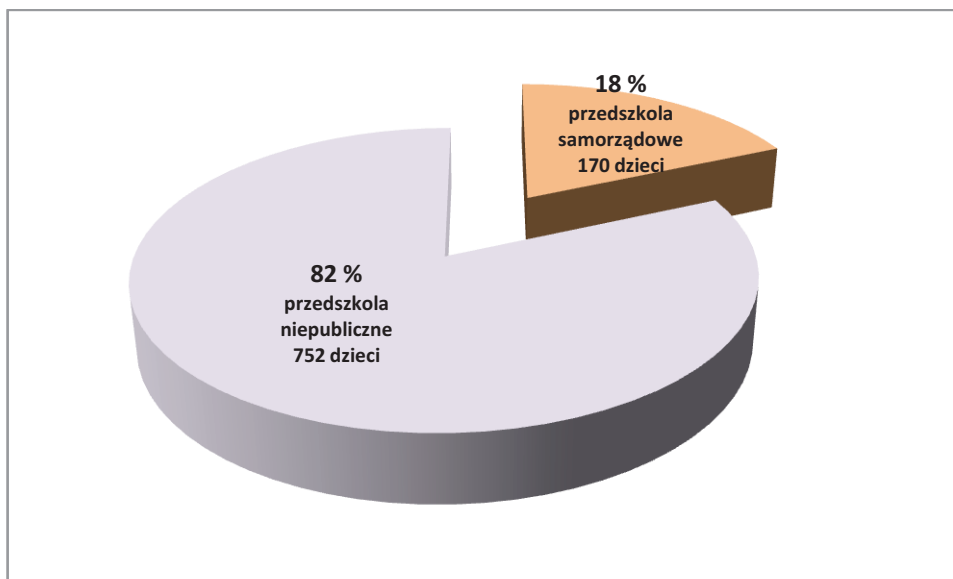

Źródło: System Informacji Oświatowej z dnia 30.09.2011r.

Tylko jedno przedszkole w Kościerzynie jest przedszkolem samorządowym. Pozostałe to przedszkola niepubliczne. Miasto podpisało umowę z 3 przedszkolami niepublicznymi na prowadzenie działalności w budynkach stanowiących własność Miasta Kościerzyna. Uczęszcza do nich ponad 54% ogółu przedszkolaków.

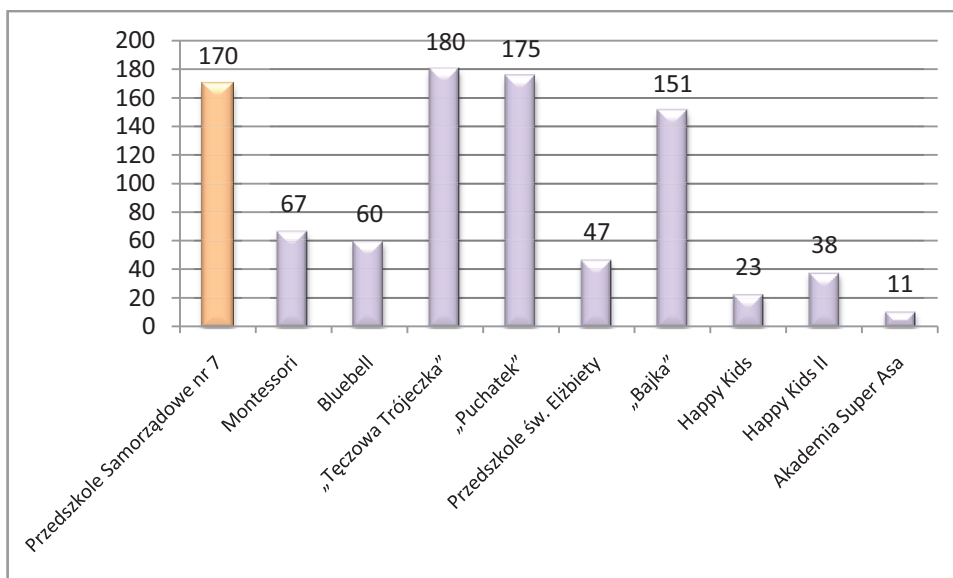
Wykres nr 16. Udział procentowy dzieci uczęszczających do przedszkoli samorządowych i niepublicznych w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Najwięcej dzieci uczęszcza do Przedszkoli Niepublicznych: „Tęczowa Trójeczka”, „Puchatek” i „Bajka” oraz Przedszkola Samorządowego nr 7.

Wykres nr 17. Liczba dzieci w poszczególnych przedszkolach w roku szkolnym 2010/2011

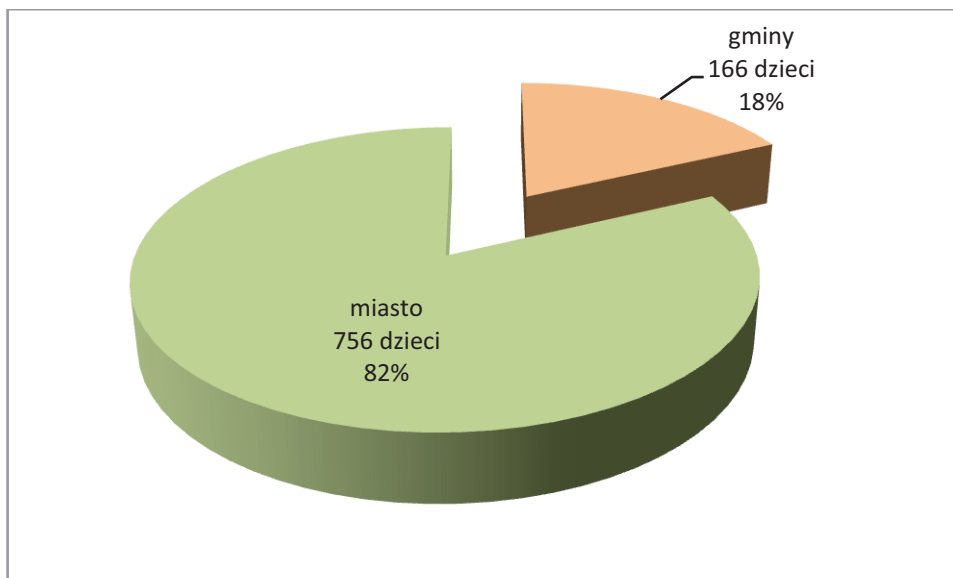
Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Do kościerskich przedszkoli uczęszcza dość liczna grupa dzieci z terenu gmin. Są to dzieci przede wszystkim zamieszkujące gminę Kościerzyna. Rodzice podejmując decyzję o dowożeniu dzieci do przedszkoli w Kościerzynie kierują się względami zawodowymi (w Kościerzynie pracują) oraz rodzinnymi (w kościerskich szkołach uczy się rodzeństwo). Gminy partycypują w kosztach utrzymania przedszkoli niepublicznych, natomiast obowiązujące przepisy nie nakładają takiego obowiązku, w przypadku uczęszczania dzieci do

przedszkoli publicznych. W większości przypadków dzieci z terenu gmin uczęszczające do placówek miejskich, także w mieście podejmą naukę w szkołach podstawowych.

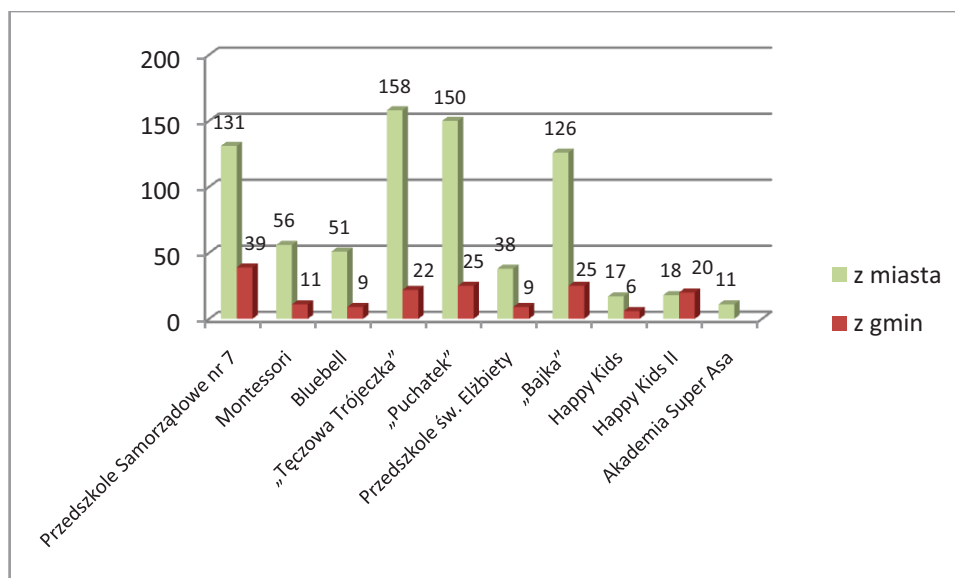
Wykres nr 18. Procentowy udział dzieci z miasta i gmin w przedszkolach w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Najbardziej liczna grupa dzieci z terenu gmin uczęszcza do Przedszkola Samorządowego nr 7. Koszt pobytu tych dzieci nie jest refundowany przez gminy. Obowiązujące przepisy w odniesieniu do przedszkoli samorządowych nie nakładają na gminy takiego obowiązku.

Wykres nr 19. Liczba dzieci z miasta i gmin w przedszkolach w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Na dzień 01.09.2011r. w Kościerzynie nie funkcjonował żaden żłobek. W przedszkolu „Puchatek” istnieje pododdział dla dzieci poniżej 3 roku życia. Biuro Obsługi Placówek

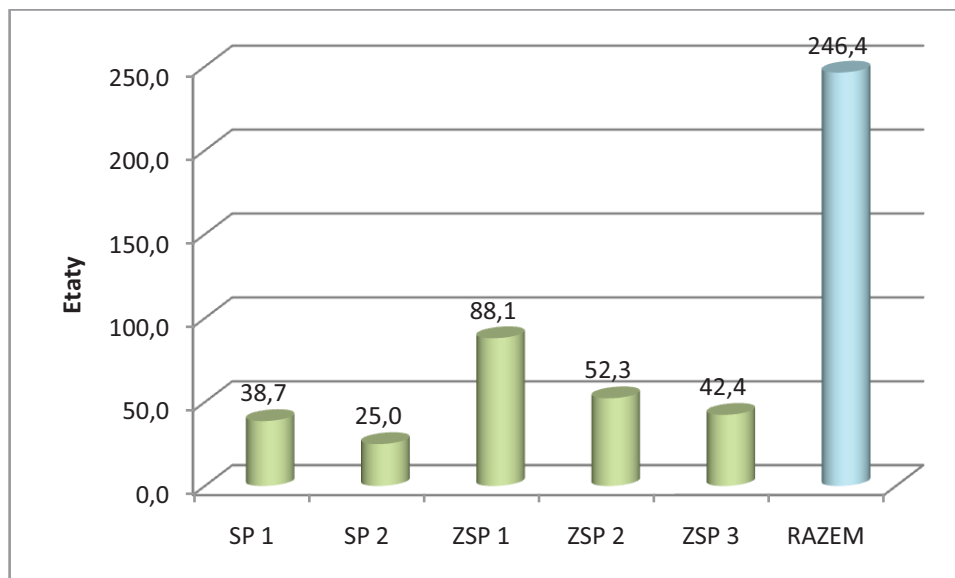

Oświatowych opracowało i wdrożyło procedury umożliwiające rejestrację żłobków, klubów dziecięcych i domowych opiekunów w ramach tzw. Ustawy żłobkowej.

5.7. Kadra pedagogiczna

W roku szkolnym 2011/2012 w szkołach prowadzonych przez Miasto Kościerzyna pracuje 264 pracowników pedagogicznych na 246,4 etatach.

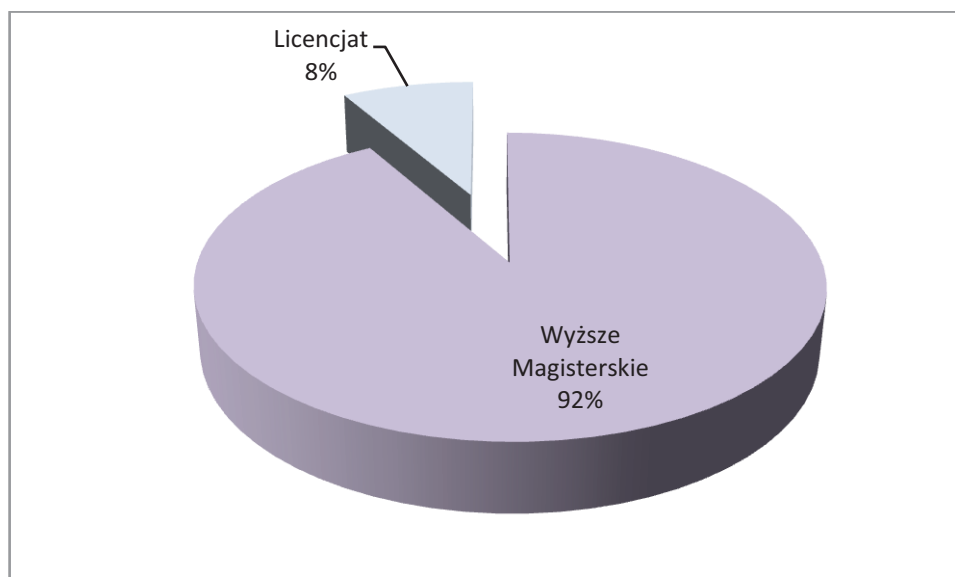
Wykres nr 20. Zatrudnienie pracowników pedagogicznych w szkołach w roku 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Prawie wszyscy pracownicy pedagogiczni posiadają wykształcenie wyższe magisterskie. Pracownikami posiadającymi tylko licencjat są przede wszystkim rozpoczynający pracę stażyści. W pierwszych latach uzupełniają oni swoje wykształcenie.

Wykres nr 21. Poziom wykształcenia nauczycieli w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Zatrudnieni w kościerskich szkołach nauczyciele wykazują dużą aktywność w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i osiąganiu kolejnych stopni awansu zawodowego. Dwa razy w roku odbywają się egzaminy umożliwiające podnoszenie poziomu kwalifikacji.

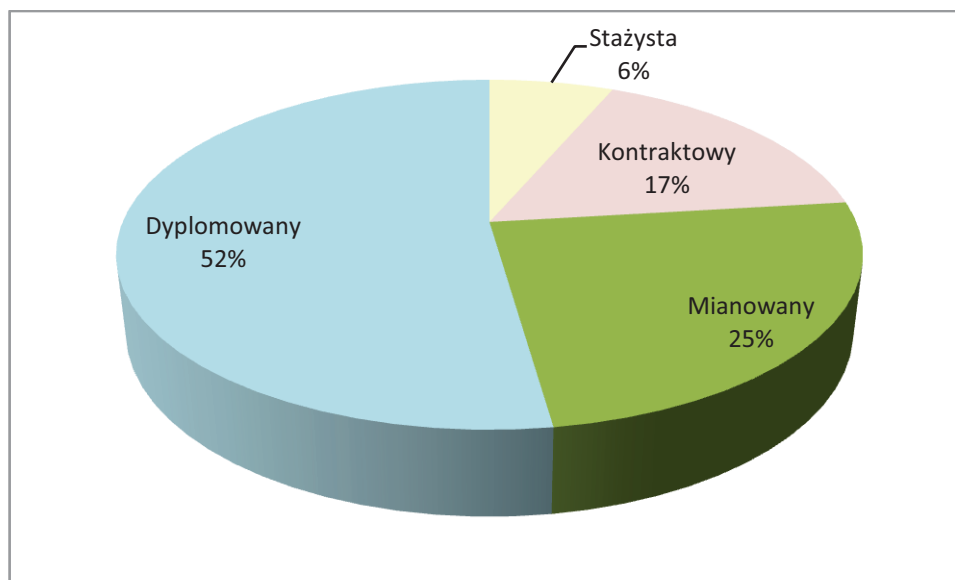
Tabela 6. Stopnie awansu zawodowego nauczycieli w roku szkolnym 2011/2012

	Stopień awansu zawodowego nauczycieli (w osobach)								
	Stażysta		Kontraktowy		Mianowany		Dyplomowany		Razem
	2011	% ogółu	2011	% ogółu	2011	% ogółu	2011	% ogółu	2011
SP 1	3	8	8	20	8	20	21	52	40
SP 2			4	14	8	29	16	57	28
ZSP 1	7	8	18	19	17	18	52	55	94
ZSP 2	2	4	9	16	17	30	28	50	56
ZSP 3	5	11	5	11	15	32	21	46	46
Razem	17	6	44	17	65	25	138	52	264

Źródło: opracowanie własne BOPO

Stopniem zawodowym nauczyciela dyplomowanego w 2011r. legitymowało się 138 nauczycieli tj. 52% spośród ogółu zatrudnionych. Jest to najwyższy stopień awansu zawodowego nauczycieli.

Wykres nr 22. Stopnie awansu zawodowego nauczycieli w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

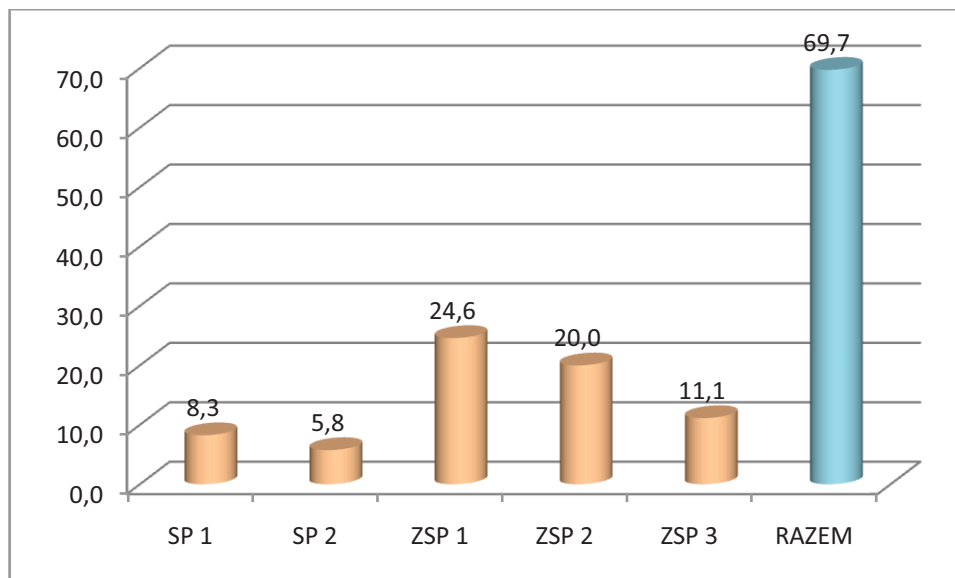
5.8. Kadra administracyjno-obslugowa

Pracę szkół w zakresie obsługi i administracji wspomaga grupa 79 osób zatrudnionych na prawie 70 etatach. Szkoły we własnym zakresie zapewniają obsługę kadrową i administracyjną. W każdej ze szkół pracują sprzątaczk i konserwatorzy. We wszystkich

Zespołach Szkół Publicznych funkcjonują stołówki. W imieniu szkół obsługę finansową prowadzi Biuro Obsługi Placówek Oświatowych.

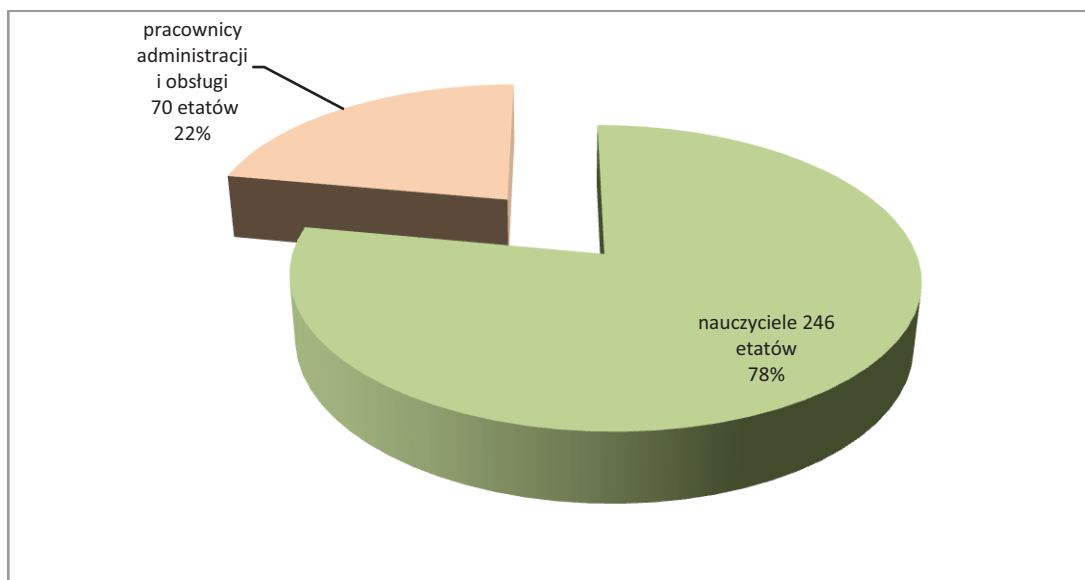
Wykres nr 23. Zatrudnienie pracowników niepedagogicznych (w etatach) w szkołach w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

Pracownicy administracji i obsługi stanowią 22% ogółu zatrudnionych w szkołach pracowników.

Wykres nr 24. Rozkład procentowy nauczycieli i pracowników administracji i obsługi w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2011

5.9. Baza szkół i przedszkoli

Szkoły prowadzone przez miasto Kościerzyna, funkcjonują w obiektach stanowiących własność miasta. Wyjątkiem jest budynek Szkoły Podstawowej nr 1 będący własnością

Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP – Domu Zakonnego w Kościerzynie, na podstawie Umowy Użyczenia.

Budynki Zespołu Szkół Publicznych nr 1, 2 i 3 w ubiegłych latach zostały ocieplone i wymieniono w nich stolarkę okienną. Pilnej termomodernizacji wymagają obiekty Szkoły Podstawowej nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 2. W wielu szkołach konieczna jest wymiana posadzek oraz remonty łazienek.

Tabela 7. Powierzchnia nieruchomości i baza lokalowa szkół

	SP 1		SP 2		ZSP 1		ZSP 2		ZSP3	
	Liczba	Pow. (m ²)	liczba	Pow. (m ²)	Liczba	Pow. (m ²)	Liczba	Pow. (m ²)	Liczba	Pow. (m ²)
Grunty		1905		5694		22477		13390		15380
Sale lekcyjne	20	898	9	386	33	1764	15	762	15	832
Pracownie komputerowe	1	43	1	29	2	102	2	100	2	83
Pracownie językowe	1	32	1	35			2	45	1	57
Świetlica	1	41	1	33	1	102	1	75	1	50
Biblioteka	1	49	1	40	1	72	2	80	2	50
Sale gimnastyczne	0	0	1	125	3	918	1	160	1	160
Boiska wielofunkcyjne	1	1055	1	824	1	2960	1	2660	1	2498
Boiska do piłki nożnej					1	2160	1	1860	1	1830
Inne boiska					2	800	4	800	1	612

*zaadaptowane na potrzeby zajęć wychowania fizycznego aule.

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2010

W szkolnych pracowniach komputerowych zainstalowanych jest łącznie 238 komputerów, z czego 190 to komputery z dostępem do Internetu. Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczonych do użytku uczniów wynosi: 23,2 w szkołach podstawowych i 12,4 w gimnazjach. Sprzęt ten wymaga pilnego uzupełnienia. W szkołach na bieżąco remontowany i wymieniany jest sprzęt i wyposażenie.

Jedynie przedszkole publiczne prowadzone przez Miasto Kościerzyna mieści się w budynku poddanym termomodernizacji i częściowemu remontowi. Jest to obiekt w pełni przystosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych. Wymaga on gruntownego remontu pomieszczeń. Trzy spośród przedszkoli niepublicznych funkcjonują w obiektach stanowiących własność miasta. Wszystkie one wymagają termomodernizacji. Budynek przedszkola „Bajka” z uwagi na znaczny stopień zużycia technicznego wymaga remontu kapitalnego. Żadne z przedszkoli nie dysponuje salką gimnastyczną.

5.10. Wybrane elementy oferty edukacyjnej szkół i przedszkoli

5.10.1. Oddziały integracyjne, szkolnictwo specjalne

W Kościerzynie funkcjonuje dobrze rozwinięty system edukacji uczniów mających orzeczenie o kształceniu specjalnym. Potrzeby uczniów wymagających nauczania w ramach szkolnictwa specjalnego zaspokaja Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w

Kościerzynie, zapewniający szeroką ofertę edukacyjną i terapeutyczną dla dzieci głęboko upośledzonych umysłowo, dla dzieci z autyzmem oraz dla uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, uczęszczających do szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły przysposabiającej do pracy. W roku 2011/2012 do nauki w tej placówce przystąpiło 62 uczniów z terenu miasta Kościerzyna. W przypadku uczniów wymagających dowozu w ramach realizacji obowiązku szkolnego do ośrodków poza miastem, samorząd kościerski pokrywa koszty transportu. Z tej formy wsparcia skorzystało w 2010/2011r. 21 niepełnosprawnych uczniów. Wydatkowano na ten cel ponad 25,5 tys. zł. W kościerskich szkołach uczniowie niepełnosprawni objęci są zajęciami terapii pedagogicznej, logopedii i rewalidacji oraz gimnastyką korekcyjną. Tylko Zespół Szkół Publicznych nr 1 oraz Przedszkole Samorządowe nr 7 w Kościerzynie są przystosowane dla osób niesprawnych ruchowo. Przedszkole na stałe współpracuje z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Pomimo barier architektonicznych, także do pozostałych szkół uczęszczają osoby niepełnosprawne. Są tam one otoczone profesjonalną opieką. W szkole Podstawowej nr 1 wypracowano metody pracy z uczniami niewidomymi. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy zapewnia pomoc i wsparcie dla najmłodszych dzieci nie objętych jeszcze obowiązkiem szkolnym. Wczesnym wspomaganie rozwoju objętych jest 20 dzieci z terenu miasta.

Tabela 8. Liczba dzieci w oddziałach integracyjnych w szkołach miejskich w latach 2008-2011

ODDZIAŁY INTEGRACYJNE				
Rok szkolny	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów
SP1	0	0	0	0
SP2	0	0	0	0
SP3	0	0	17	16
SP4	0	19	19	18
SP6	18	18	17	14
GIM1	18	17	0	0
GIM2	0	0	0	0
GIM3	0	0	0	23
RAZEM	36	54	53	71

Źródło: Opracowanie własne BOPO

5.10.2. Sport

Większość istniejącej w Kościerzynie infrastruktury sportowej zlokalizowana jest na terenie szkół. Stan posiadanej przez szkoły bazy sportowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Baza sportowa szkół

Szkoła Podstawowa nr 1	<ul style="list-style-type: none"> • zaadaptowana na potrzeby zajęć wychowania fizycznego aula, • wielofunkcyjne boisko
Szkoła Podstawowa nr 2	<ul style="list-style-type: none"> • zaadaptowana na potrzeby zajęć wychowania fizycznego aula, • wielofunkcyjne boisko
Zespół Szkół Publicznych nr 1	<ul style="list-style-type: none"> • pełnowymiarowa sala gimnastyczna, • salki do gimnastyki korekcyjnej, • siłownia <p>w planie na rok szkolny 2011/2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lodowisko, • kompleks boisk Orlik 2012
Zespół Szkół Publicznych nr 2	<ul style="list-style-type: none"> • mała, niewymiarowa sala gimnastyczna, • siłownia, • kompleks boisk Orlik 2012, • plac zabaw - Radosna Szkoła,
Zespół Szkół Publicznych nr 3	<ul style="list-style-type: none"> • mała, niewymiarowa sala gimnastyczna, • kompleks boisk Orlik 2012, • niewielki plac zabaw

Zajęcia lekcyjne odbywają się nie tylko na terenie szkół. Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 i nr 2 w związku z brakiem sal gimnastycznych odbywają lekcje na Hali Sokolnia. Rozkład planowanych zajęć to 12 godzin lekcyjnych tygodniowo dla SP nr 1 i 20 godzin lekcyjnych dla SP nr 2. Odbywają się tam również zajęcia w ramach SKS (3 godz. tygodniowo cała Hala) oraz zajęcia Szkolnego Klubu REMUS (w sumie 9 godz. tygodniowo cała hala). Uczniowie wszystkich szkół podstawowych z klas I-III korzystają też z zajęć lekcyjnych na basenie. Tygodniowo odbywa się tam 15 godzin lekcyjnych co daje możliwość korzystania z basenu około 980 uczniom. W ubiegłym roku szkolnym miejskie szkoły skorzystały z 598 godzin zajęć lekcyjnych na basenie. Wykorzystanie godzin przez poszczególne szkoły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 10. Liczba wykorzystanych przez szkoły godzin pływania w roku szkolnym 2010/2011

SP nr 1	SP nr 2	ZSP nr 1	ZSP nr 2	ZSP nr 3	Razem
97	62	227	123	89	598

Źródło: Opracowanie własne BOPO

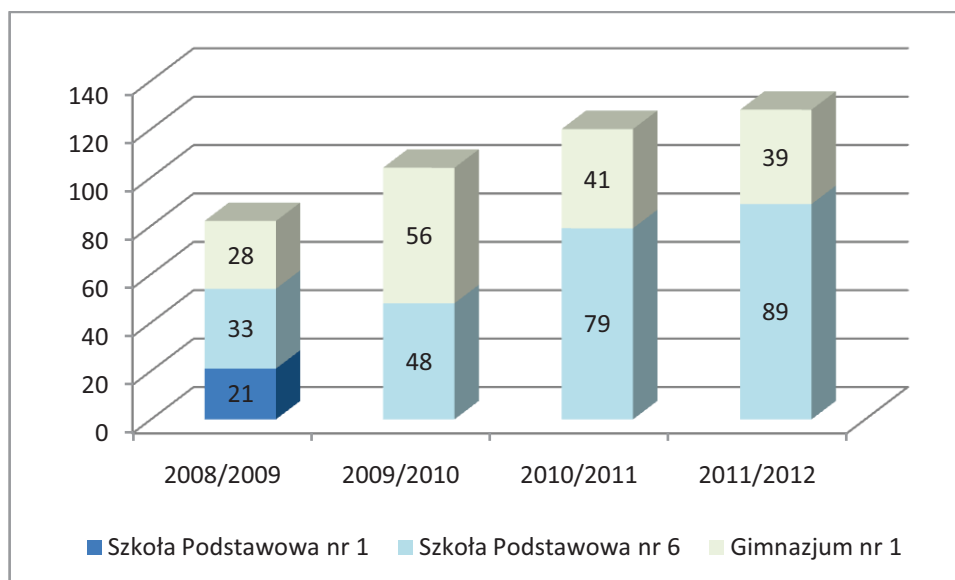
Obiekt ten dysponuje także bogatą ofertą zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjnych: nauka pływania, kursy ratownicze od 12 roku życia, kursy nurkowania, kursy płetwonurkowania, sekcja pływania w płetwach. Uczniowie korzystają również z oferty przygotowanej przez Powiatowe Centrum Młodzieży. W Kościerzynie bardzo prężnie rozwijają się uczniowskie kluby sportowe : KUKS REMUS, UKS SP2-GRYF, KS SOKÓŁ.

Od roku szkolnego 2009/2010 oddziały sportowe funkcjonują tylko w Zespole Szkół Publicznych nr 1 zarówno w szkole podstawowej i gimnazjum. We wszystkich placówkach systematycznie odbywają się zajęcia w ramach SKS. Każda ze szkół może poszczycić się wysokimi wynikami osiąganymi przez uczniów. Część szkół specjalizuje się w rozwijaniu konkretnych dyscyplin sportowych: Szkoła Podstawowa nr 1- lekkoatletyka, Szkoła Podstawowa nr 2 – tenis stołowy, ZSP nr 1 – piłka ręczna, ZSP nr 2 - biegi przełajowe, ZSP

nr 3 - siatkówka. Wszystkie zespoły szkół wykorzystują posiadane ORLIKI, umożliwiając młodzieży uprawianie piłki nożnej.

Wykres nr 25. Liczba uczniów w klasach sportowych w latach 2008-2011

Źródło: System Informacji Oświatowej dane na 30.09.2010

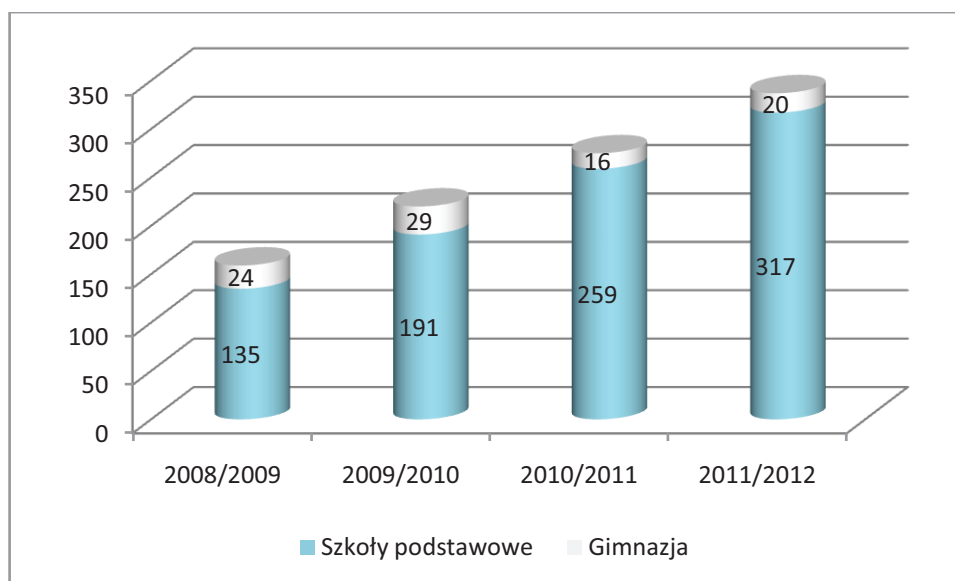
5.10.3. Język kaszubski

Naukę języka kaszubskiego rozpoczęto we wrześniu 2005 roku, początkowo w dwóch szkołach prowadzonych przez Gminę Miejską Kościerzyna - Zespole Szkół Publicznych nr 1 i Szkole Podstawowej nr 2. Łącznie nauką języka kaszubskiego objęto w tym okresie 53 uczniów, w tym 46 uczniów szkoły podstawowej i 7 uczniów gimnazjum. W kolejnym roku szkolnym 2006/2007 naukę języka kaszubskiego wprowadzono już we wszystkich kościerskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych. Uczniowie i ich rodzice zadeklarowali chęć udziału w zajęciach, poprzez złożenie stosownej deklaracji, która obliguje ucznia do nauki języka kaszubskiego, aż do czasu ukończenia edukacji w danym typie szkoły. Wymiar godzin przeznaczonych na naukę j. kaszubskiego wynosi 3 godziny tygodniowo i odbywa się na podstawie programów nauczania oraz podręczników szkolnych dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego ds. oświaty. Zajęcia prowadzą nauczyciele z odpowiednimi kwalifikacjami: pedagogicznymi i językowymi. Podręczniki do nauczania języka kaszubskiego są przekazywane nieodpłatnie do szkół.

Od 2005 r. nauczyciele prowadzący naukę języka kaszubskiego mogą korzystać również z bezpłatnych konsultacji prowadzonych przez Panią Danutę Pioch, znakomitego pedagoga, specjalisty ds. edukacji regionalnej, autorki programów oraz podręczników do nauki j. kaszubskiego. W latach 2008-2011 udział uczniów w dodatkowych zajęciach z j. kaszubskiego przedstawia się następująco:

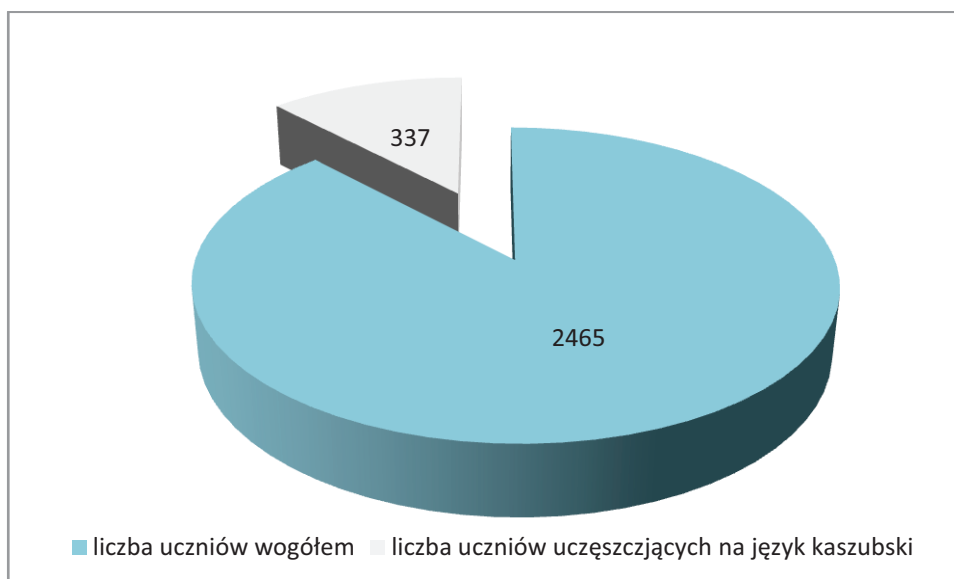
Wykres nr 26. Liczba uczniów uczęszczających na lekcje języka kaszubskiego

Źródło: opracowanie własne BOPO

Nauczanie języka kaszubskiego jest dotowane przez Państwo Polskie. W 2010 r. Gmina Miejska Kościerzyna otrzymała dotację w wysokości 2,2 mln zł. Szkoły, dzięki środkom uzyskiwanym z tytułu nauczania języka regionalnego podejmują różne działania mające na celu uatrakcyjnienie zajęć. O ile liczba uczniów szkół podstawowych uczęszczających na lekcje języka kaszubskiego jest relatywnie wysoka i co roku rośnie, o tyle liczba gimnazjalistów jest bardzo niska. Kolejny wykres przedstawia udział procentowy uczniów uczących się języka kaszubskiego do ogółu uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów.

Wykres nr 27. Udział uczniów uczęszczających na lekcje kaszubskiego w roku szkolnym 2011/2012

Źródło: opracowanie własne BOPO

5.10.4. Zajęcia dodatkowe

Wszystkie szkoły organizują dla uczniów zajęcia dodatkowe mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych. Rodzaj zajęć jest dopasowywany indywidualnie do potrzeb ucznia w uzgodnieniu z pedagogiem szkolnym, a w razie konieczności z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kościerzynie. Nauczyciele realizują je w ramach godzin wynikających z arkuszy organizacyjnych. We wszystkich szkołach dzieci mogą korzystać z pomocy logopedów, terapeutów, pedagogów i psychologów. Dzieci z wadami postawy objęte są gimnastyką korekcyjną.

Każda ze szkół proponuje swoim uczniom bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych, dzięki którym mogą rozwijać swoje talenty i umiejętności. Mogą oni korzystać z zajęć w ramach kół przedmiotowych oraz innych, rozwijających zainteresowania np.: recytatorskich, plastycznych, teatralnych, regionalnych, dziennikarskich, fotograficznych. W szkołach funkcjonują chóry, zespoły wokalne i taneczne. Ciekawą zajęcia proponują uczniom Liga Ochrony Przyrody oraz organizacje harcerskie.

Dzieci i młodzież korzystają także z bogatej oferty Centrum Kultury i Sportu w Kościerzynie, Powiatowego Centrum Młodzieży w Garczynie, klubów sportowych i innych organizacji pozarządowych. Talenty muzyczne młodzi artyści rozwijają w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia w Kościerzynie. Osobną grupę stanowią zajęcia odpłatne np. nauka języków obcych, jeździectwo.

5.11. Wyniki sprawdzianów i egzaminów

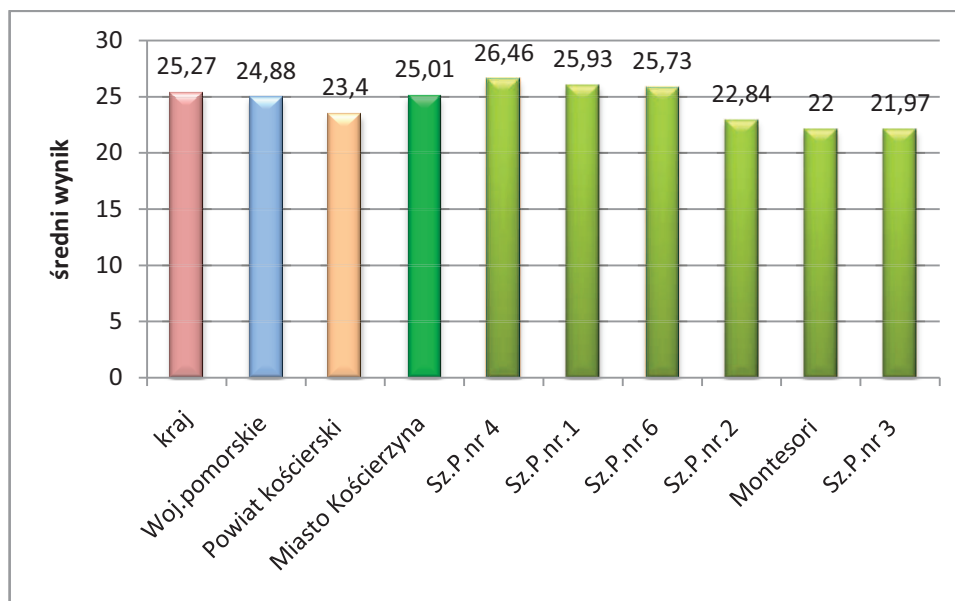
5.11.1. Szkoły podstawowe

Aby ukończyć szkołę podstawową, uczniowie muszą przystąpić do sprawdzianu. Zadania sprawdzianu dotyczą różnych przedmiotów i umiejętności zdobytych w czasie nauki w szkole podstawowej. Trzeba wykazać się - między innymi - umiejętnością czytania ze zrozumieniem, wyciągania wniosków, pisania wypracowań i wykonywania obliczeń. Sprawdzian ma charakter powszechny i obowiązkowy, tzn. musi do niego przystąpić każdy szóstoklasista; w przypadku uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych standardy i sprawdzian są dostosowane do ich możliwości. Sprawdzian przeprowadzany jest w kwietniu każdego roku; dla uczniów, którzy nie przystąpią do sprawdzianu z powodu wypadków losowych w pierwszym terminie, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, w porozumieniu z CKE, wyznacza dodatkowy termin. Standardy wymagań publikowane przez CKE stanowią podstawę przeprowadzania sprawdzianu w klasie 6 szkoły podstawowej. Sprawdzian nie wykracza poza treści zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Średnie wyniki osiągane przez uczniów kościerskich szkół są minimalnie niższe od średniej krajowej. Szczegółowy poziom średnich wyników osiągniętych w 2011r. prezentuje poniższy wykres.

Wykres nr 28. Wyniki sprawdzianu klas VI w roku 2011

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych CKE

Do sprawdzianu w 2011r. przystąpiło 271 uczniów. Statystyczny uczeń klasy szóstej rozwiązujący arkusz standardowy w 2011 roku uzyskał na sprawdzianie 25,01 punktów, co stanowi w przybliżeniu 63 punktów możliwych do uzyskania. Jest to wynik nieco niższy od średniego wyniku statystycznego ucznia w kraju (25,27 punktów). W ubiegłym roku średni wynik w Kościerzynie wynosił 23,24 czyli nasz statystyczny szóstoklasista w 2010 roku rozwiązał poprawnie 58 % zadań. Dla porównania – w 2009 roku wskaźnik ten wynosił 52%. Na zmienność danych wpływa fakt, że każdego roku szóstoklasiści badani są przy pomocy innego narzędzia (zestawu egzaminacyjnego). Z kolei ten sam zestaw egzaminacyjny może okazać się łatwiejszy lub trudniejszy dla różnych roczników szóstoklasistów. Nie wolno bezpośrednio porównywać średnich wyników z różnych lat. Dopiero umieszczenie średniego wyniku na skali znormalizowanej (np. staninowej) pozwala na formułowanie wniosków na temat oddziaływań edukacyjnych szkoły.

Tabela 11. Wyniki sprawdzianu klas VI w latach 2008-2011

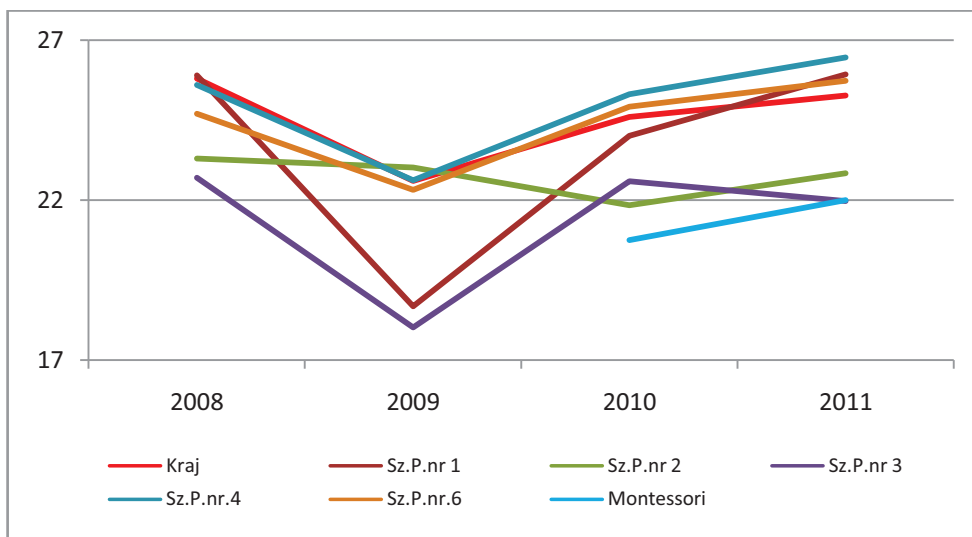
	2008	2009	2010	2011
Kraj	25,8	22,6	24,6	25,27
Sz.P.nr 1	25,9	18,68	24,01	25,93
Sz.P.nr 2	23,3	23,02	21,84	22,84
Sz.P.nr 3	22,7	18,02	22,59	21,97
Sz.P.nr.4	25,6	22,62	25,31	26,46
Sz.P.nr.6	24,7	22,32	24,92	25,73
Montessori	-	-	20,75	22

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych CKE

Wyniki sprawdzianów w poszczególnych szkołach są przedmiotem analizy dyrekcji i kadry pedagogicznej. Wspólnie z kuratorium wypracowywane są metody pracy pozwalające uczniom osiągać jak najwyższe wyniki egzaminacyjne.

Wykres nr 29. Wyniki sprawdzianu klas VI w latach 2008-2011

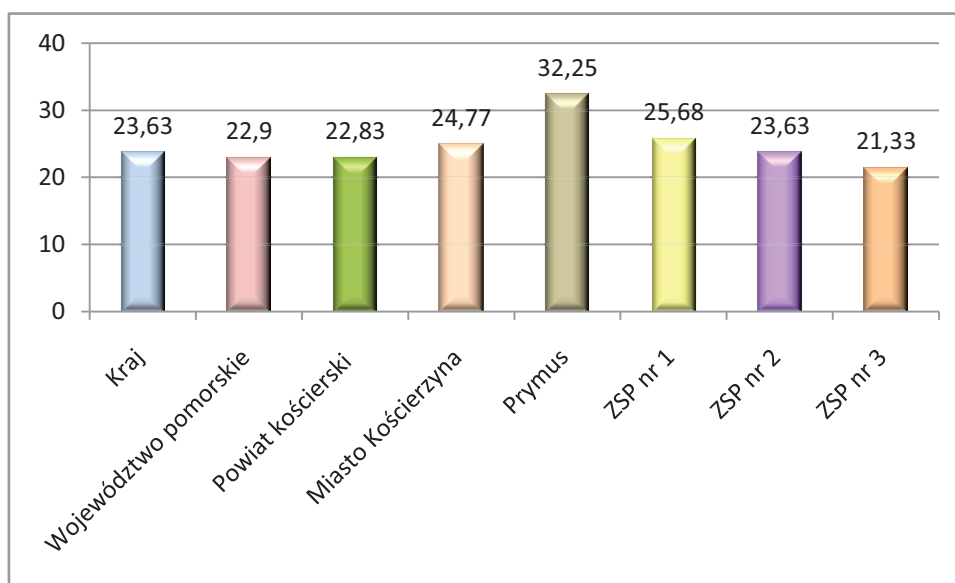

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych CKE

5.11.2. Gimnazja

W 2011 roku egzamin gimnazjalny przeprowadzono 12 kwietnia (część humanistyczna), 13 kwietnia (część matematyczno-przyrodnicza) i 14 kwietnia (część językowa). Przystąpiło do niego 277 uczniów, z których większość pisała arkusz standardowy.

Wykres nr 30. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza w 2011r.

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych CKE

Za każdą z trzech części egzaminu gimnazjalnego uczeń mógł uzyskać maksymalnie po 50 punktów. Zgodnie ze strukturą egzaminu w części humanistycznej sprawdzano opanowanie dwóch umiejętności (czytanie i odbiór tekstów kultury oraz tworzenie własnego tekstu), w części matematyczno-przyrodniczej – czterech umiejętności (umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu; wyszukiwanie i stosowanie informacji; wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności, w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych; stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów).

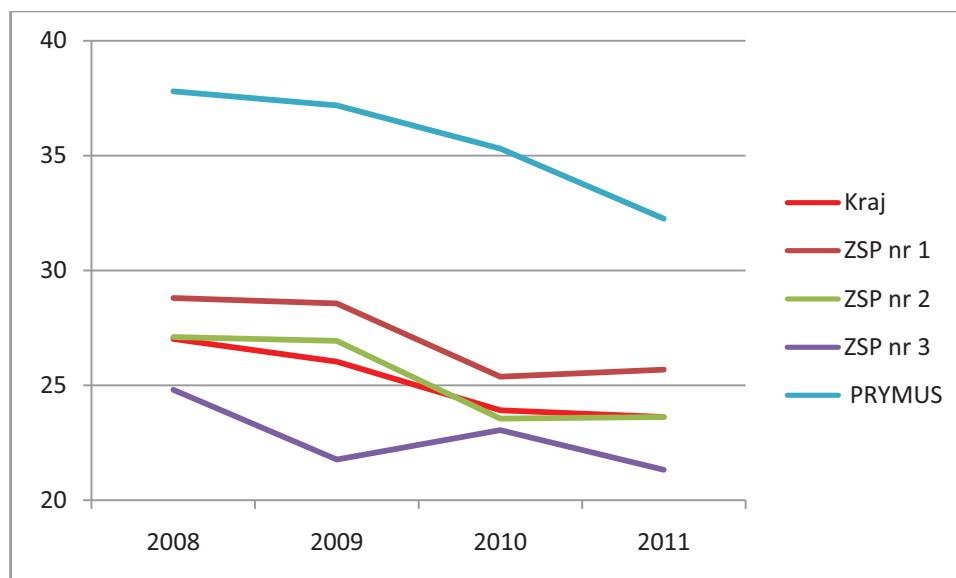
Tabela 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza w latach 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Kraj	27,02	26,03	23,92	23,63
ZSP nr 1	28,8	28,57	25,38	25,68
ZSP nr 2	27,1	26,94	23,56	23,63
ZSP nr 3	24,8	21,78	23,05	21,33
PRYMUS	37,8	37,19	35,3	32,25

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych CKE

Statystyczny gimnazjalista rozwiązujący arkusz standardowy na egzaminie gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej w 2011 roku uzyskał na sprawdzianie 24,77 punktów, co stanowi w przybliżeniu 50% punktów możliwych do uzyskania. Jest to wynik wyższy o ponad 1% od średniego wyniku statystycznego ucznia w kraju (23,63 punktów).

Wykres nr 31. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza w latach 2008-2010

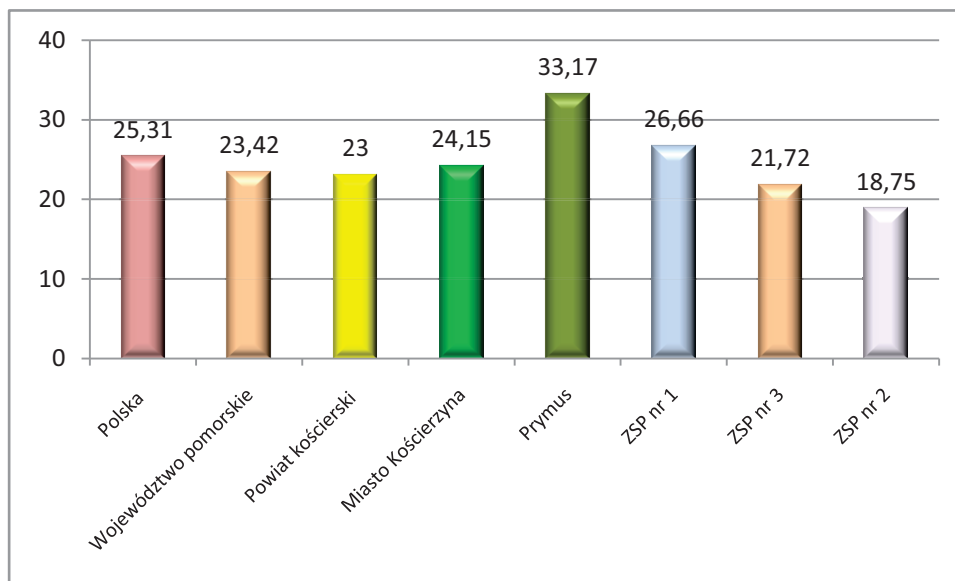

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych CKE

Statystyczny gimnazjalista rozwiązujący arkusz standardowy na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej w 2011 roku uzyskał na sprawdzianie 24,15 punktów, co stanowi w przybliżeniu 48 % punktów możliwych do uzyskania. Jest to wynik niższy o ponad 1% od średniego wyniku statystycznego ucznia w kraju (23,63 punktów).

Wykres nr 32. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna w 2011r.

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych CKE

Od wielu lat najlepsze wyniki egzaminów gimnazjalnych uzyskują uczniowie Niepublicznego Gimnazjum PRYMUS. Wśród szkół publicznych w części humanistycznej najlepsze wyniki osiąga młodzież z ZSP nr 1.

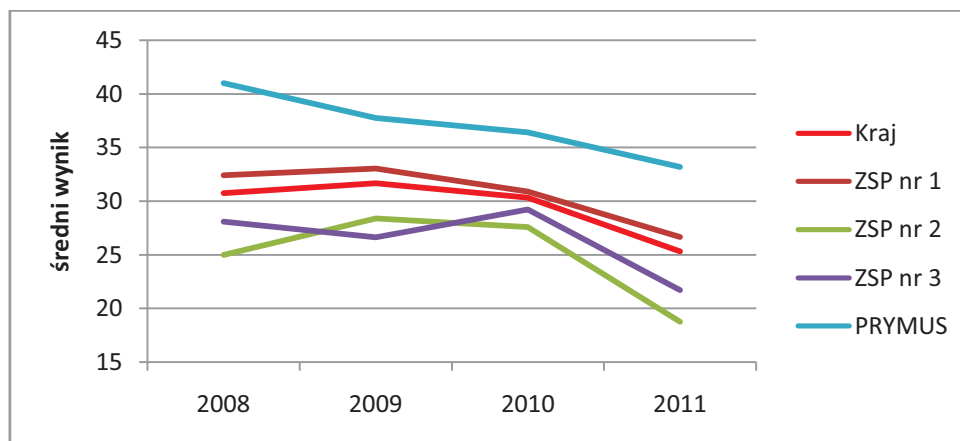
Tabela 13. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna w latach 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Kraj	30,75	31,67	30,34	25,31
ZSP nr 1	32,4	33,04	30,89	26,66
ZSP nr 2	25	28,39	27,58	18,75
ZSP nr 3	28,1	26,64	29,23	21,72
PRYMUS	41	37,75	36,4	33,17

Źródło: opracowanie własne BOPO na podstawie danych CKE

Od wielu lat wyniki części humanistycznej w ZSP nr 2 i nr 3 są poniżej średniej krajowej.

Wykres nr 33. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna w latach 2008-2011

Źródło: opracowanie własne BOPO

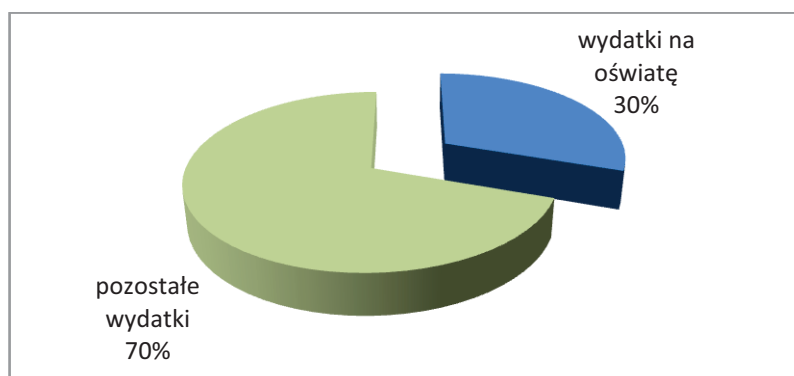
W roku szkolnym 2011/2012 zmienia się formuła egzaminu gimnazjalnego, a więc egzamin w dotychczasowym kształcie uczniowie pisali po raz ostatni.

5.12. Finansowanie oświaty

5.12.1. Źródła finansowania

Finansowanie zadań oświatowych wynika z ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 256 poz. 2572 z 2004 roku z późniejszymi zmianami), a także Karty Nauczyciela i ustawy o samorządzie gminnym, które nakładają obowiązek zagwarantowania w dochodach jednostek samorządu terytorialnego środków niezbędnych na realizację zadań oświatowych, w tym na wynagrodzenie nauczycieli oraz utrzymanie placówek oświatowych.

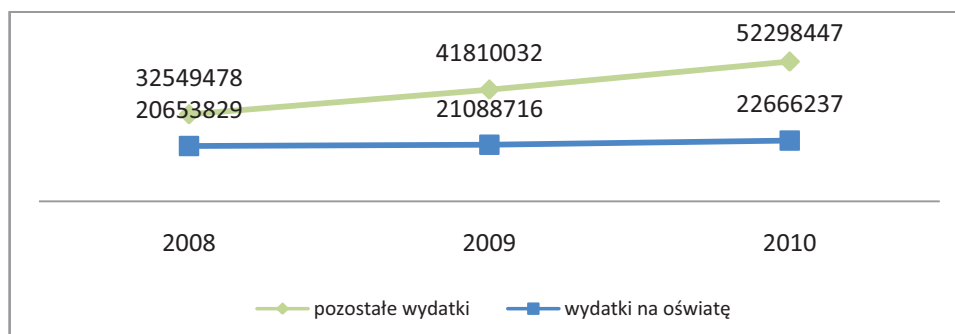
Wykres nr 34. Udział wydatków na oświatę w budżecie miasta Kościerzyna w 2010r.

Źródło: opracowanie własne BOPO

W budżecie Miasta Kościerzyna wydatki na oświatę zawsze stanowiły znaczącą pozycję. W 2010 r. na realizację tego celu przeznaczono kwotę ponad 22,6 milionów złotych.

Wykres nr 35. Udział wydatków na oświatę w budżecie miasta Kościerzyna w latach 2008-2010

Źródło: opracowanie własne BOPO

Znaczący wzrost pozostałych wydatków gminy miejskiej jest wynikiem realizacji wielu inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Tabela 14. Udział procentowy środków własnych w budżecie miasta w latach 2008-2010

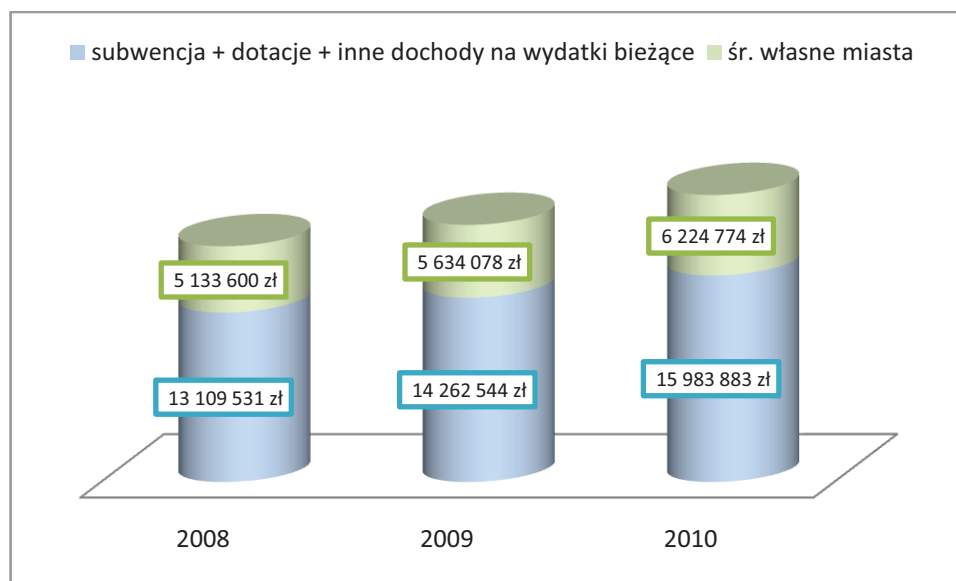
	2008	2009	2010
wydatki na oświatę	20.653.829 zł	21.088.716 zł	22.666.237 zł
budżet miasta ogółem	53.203.307 zł	62.898.748 zł	74.964.684 zł
Udział %	38,82%	33 53%	30,24%

Źródło: opracowanie własne BOPO

5.12.2. Finansowanie szkół

Zgodnie z zapisami w/w ustaw, zapewnienie samorządom środków na realizację zadań oświatowych winno następować poprzez przekazywanie subwencji oświatowej, będącej algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, określonym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Wysokość tej subwencji uzależniona jest od zakresu zadań oświatowych wykonywanych przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, typów i rodzajów szkół, liczby uczniów w danym roku szkolnym, liczby nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego oraz innych danych statystycznych. Zgodnie z projektem ustawy budżetowej na 2012 r. przyszłoroczna subwencja oświatowa ma być wyższa o 4,8 proc. od tegorocznej. Finanse oświaty zasilane są dodatkowymi środkami budżetowymi w ramach programu: "Radosna Szkoła", "Wyprawka szkolna" i Narodowy Program Stypendialny. Biuro Obsługi Placówek Oświatowych w Kościerzynie pozyskało w 2011r. środki unijne w wysokości ponad 370 tysięcy zł na realizację w szkołach podstawowych projektu systemowego w klasach I-III. Z pozyskanych z Ministerstwa Sportu środków finansowana była nauka pływania oraz praca koordynatorów na boiskach ORLIK 2012. W 2010 roku kwota przekazanej samorządowi subwencji wyniosła 14 452 281 zł. Środki z subwencji pokrywają nieco ponad 65% wydatków na oświatę. W 2010 z dodatkowych źródeł pozyskano kwotę ponad 1,5 mln zł. Miasto z własnych środków wydatkowało kwotę ponad 6,2 mln zł.

Wykres nr 36. Udział środków własnych w budżecie oświaty w latach 2008-2010

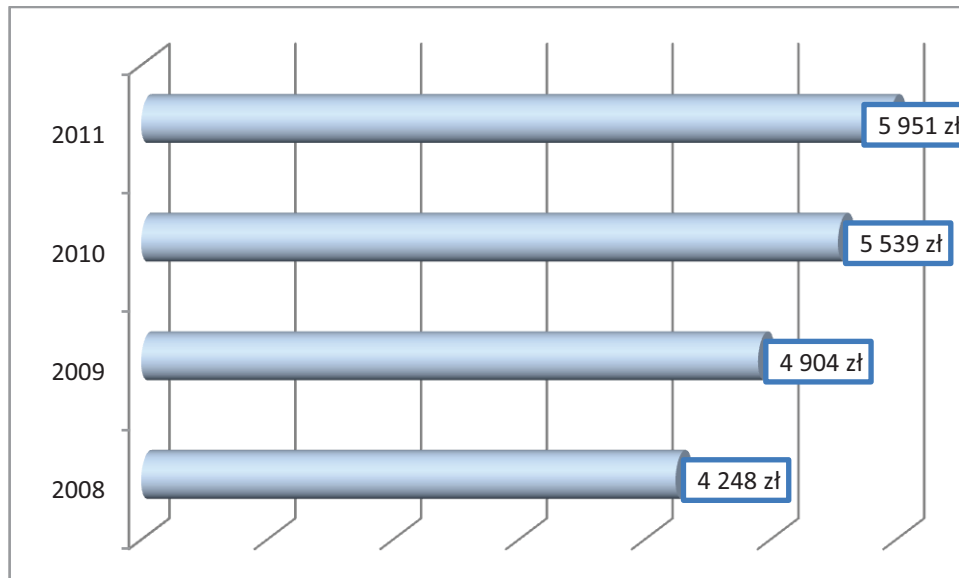

Źródło: opracowanie własne BOPO

Pomimo corocznego wzrostu kwoty subwencji, wzrasta także kwota wydatkowana na oświatę przez miasto. Rada Miasta analizując potrzeby szkół od wielu lat zabezpiecza w budżecie miasta coraz wyższe kwoty na wydatki oświatowe. Wzrost ten kształtuje się na poziomie 10% rocznie. W roku szkolnym 2011/2012 subwencja oświatowa w przeliczeniu na 1 ucznia wynosi 5951 zł. Wysokość przyznawanej subwencji w przeliczeniu na ucznia w latach 2008 – 2011 obrazuje Wykres nr 37.

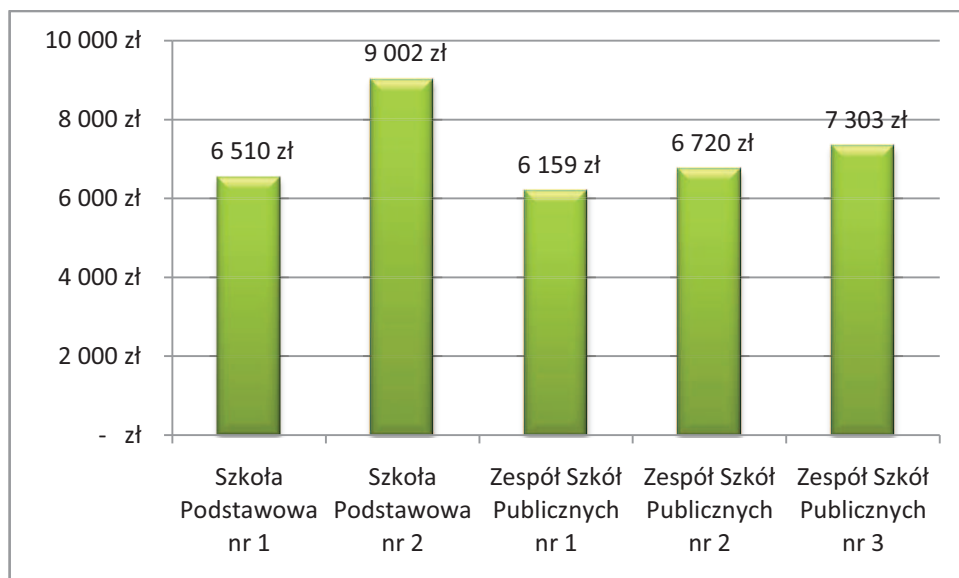
Wykres nr 37. Wysokość otrzymanej subwencji w przeliczeniu na 1 ucznia w latach 2008-2011

Źródło: opracowanie własne BOPO

Koszty funkcjonowania poszczególnych szkół są bardzo zróżnicowane. Wynikają one z liczby uczniów i pracowników a także stanu technicznego obiektu.

Wykres nr 38. Koszty funkcjonowania szkół w przeliczeniu na 1 ucznia w 2010 r

* ZSP nr 2 nie wliczono wydatków Przedszkola Samorządowego nr 7

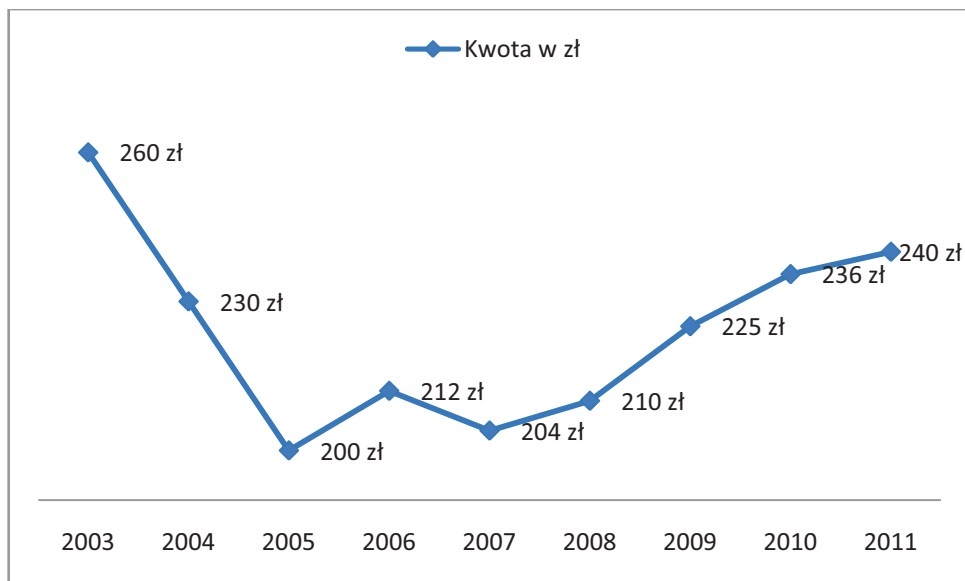
Źródło: opracowanie własne BOPO

5.12.3. Finansowanie przedszkoli

Wydatki na przedszkola finansowane są przede wszystkim z dotacji z budżetu gminy. Prowadzenie i finansowanie przedszkoli jest od 1994 roku zadaniem własnym gminy. W związku ze znacznymi kosztami utrzymania przedszkoli ponoszonymi przez samorząd lokalny oraz kosztami ponoszonymi przez rodziców wiele przedszkoli zostało zlikwidowanych. Do 31.08.2003 roku w mieście Kościerzyna funkcjonowały cztery przedszkola publiczne. Od 01.09.2003 r. nastąpiła prywatyzacja trzech przedszkoli. Od tej pory w mieście funkcjonuje jedno przedszkole publiczne przy ZSP nr 2 – Przedszkole Samorządowe nr 7. Uchwałą nr XIV/105/99 Rady Miasta wprowadzono zasady ustalania i udzielania dotacji dla niepublicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów. W 2003 i 2004 roku dotacja „na dziecko” w przedszkolach niepublicznych wynosiła 100% dotacji ustalonej dla przedszkola samorządowego. W 2005 roku w wyniku zmiany uchwały ustalono wysokość dotacji „na dziecko” w przedszkolach niepublicznych w wysokości 87 % a w 2006 roku w wysokości 80%. dotacji ustalonej dla przedszkola samorządowego Od 2007 r. niepubliczne przedszkola otrzymują dotację w wysokości nie niższej niż 75% dotacji ustalanej w budżecie miasta dla przedszkola publicznego. Wysokość kwot dotacji obrazuje Wykres nr 39.

Wykres nr 39. Kwota dotacji „na dziecko” dla przedszkola niepublicznego w latach 2003-2011

Źródło: opracowanie własne BOPO

Obecnie obowiązują dwa akty prawne regulujące wysokość przyznawanych dotacji dla przedszkoli niepublicznych oraz dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na obszarze Gminy Miejskiej Kościerzyna. Są to:

- uchwała RM nr XLVI/317/09 z dnia 17 czerwca 2009 r. w sprawie zasad udzielania dotacji dla niepublicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, oraz uchwała RM nr XV/96/11 z dnia 24 sierpnia 2011 r. zmieniająca powyższą uchwałę nr XLVI/317/09,

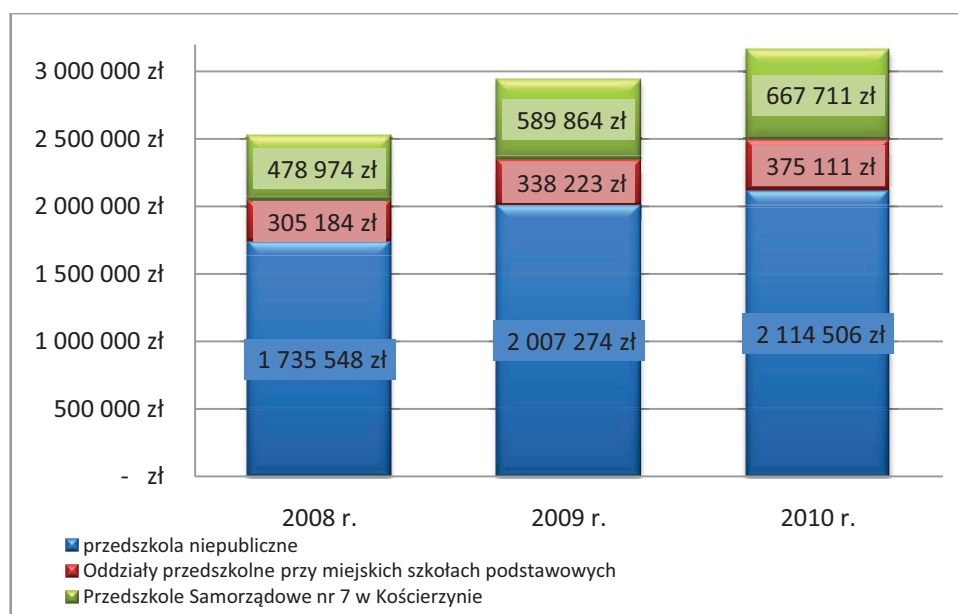

- uchwała RM nr XV/95/11 z dnia 24 sierpnia 2011 r. w sprawie wysokości zasad ustalania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na obszarze Gminy Miejskiej Kościerzyna.

Co roku wzrastają kwoty przeznaczone przez kościerski samorząd na funkcjonowanie przedszkoli. W 2010 roku kwota poniesionych nakładów wyniosła 3 157 328 zł, co obrazuje wykres nr 41.

Zgodnie z obowiązującymi od 2011 roku przepisami do zadań własnych samorządu należy także zabezpieczenie opieki żłobkowej. Od stycznia 2012 roku rozpocznie funkcjonowanie żłobek niepubliczny dotowany przez Miasto Kościerzyna.

Wykres nr 40. Nakłady gminy miejskiej Kościerzyna na przedszkola w latach 2008-2010

Źródło: opracowanie własne BOPO

5.13. Wnioski z charakterystyki sektora oświaty w Kościerzynie

Przedstawione powyżej dane o obecnej sytuacji sieci szkół i placówek sektora oświaty oraz dane demograficzne w Kościerzynie mogą być podstawą do sformułowania następujących wniosków, rzutuujących na zamierzenia strategiczne w tym zakresie:

Szkoły podstawowe i gimnazja:

- Liczba funkcjonujących w Kościerzynie szkół publicznych jest wystarczająca.
- Konieczne jest wprowadzenie odpowiednich zmian granic obwodów szkolnych.
- Niezbędna jest racjonalizacja liczebności oddziałów w szkołach podstawowych.
- Głębokiej analizie wymagają osiągnięte przez uczniów wyniki egzaminów i sprawdzianów.
- Szkoły wymagają nakładów na modernizację, remonty oraz wyposażenie.
- W większym zakresie szkoły powinny wykorzystywać e-technologie.
- Baza sportowa szkół wymaga rozbudowy.

Przedszkola i żłobki:

- Liczba miejsc w przedszkolach funkcjonujących w mieście jest wystarczająca.
- Obiekty miejskie użytkowane przez przedszkola niepubliczne wymagają termomodernizacji.
- Stan techniczny budynku przedszkola „Bajka” wymaga kapitalnego remontu.
- Brak przedszkoli na obrzeżach miasta
- Brak w mieście oferty żłobkowej.

6. Analiza SWOT

Jest to metoda diagnozy sytuacji społeczności lokalnej. Nazwa techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

- Strengths - Silne strony, atuty
- Weaknesses - Wady, słabe strony
- Opportunities - Okazje, szanse
- Threats - Trudności, zagrożenia

Technika ta ocenia wewnętrzne i zewnętrzne czynniki, mogące mieć wpływ na powodzenie strategii i stanowi analizę zasobów i otoczenia powiatu prowadzącą do określenia priorytetów rozwoju. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ, a szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne.

Poszczególne czynniki zostały ujęte w czteropolową matrycę zamieszczoną w poniższej tabeli:

Tabela 15. Analiza SWOT

SIŁY (<i>WEWNĘTRZNE CZYNNIKI PRZEWAĞI</i>)	SŁABOŚCI (<i>WEWNĘTRZNE CZYNNIKI NIEKORZYSTNE</i>)
<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcona i ciągle doskonaląca się kadra pedagogiczna. • Dobrze zorganizowana sieć szkół. • Zadbane i estetyczne placówki oświatowe. • Udział uczniów w projektach edukacyjnych. • Duża oferta zajęć wyrównawczych. • Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych. • Wzmacnianie więzi kulturowych poprzez nauczanie języka kaszubskiego. • Oferta edukacyjna dla dzieci z różnymi niepełnosprawnościami. • Dobrze funkcjonujące świetlice. • Wysoki poziom bezpieczeństwa w placówkach oświatowych (monitoring we wszystkich placówkach). • Szeroka oferta zajęć sportowych – m.in. dobrze działające szkolne kluby sportowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewłaściwy stan techniczny niektórych budynków szkolnych (m.in. stolarka drzwiowa, okienna, instalacje grzewcze, posadzki, oświetlenie) oraz sanitariatów i szatni w niektórych placówkach. • Konieczne uzyskanie wymaganych standardów w pomieszczeniach kuchni. • Konieczna rozbudowa monitoringu w części szkół. • Brak środków na systematyczną wymianę i remonty wyposażenia szkół (m.in. ławki, krzesła, stoły, sprzęt informatyczny). • Brak środków na zakup nowych pomocy dydaktycznych. • Brak placów zabaw dla młodszych uczniów. • Brak szafek na podręczniki dla wszystkich uczniów.

<ul style="list-style-type: none"> Istniejące i wykorzystywane przez młodzież obiekty sportowe („Orliki”, boiska wielofunkcyjne, stadion, kryty basen, hala sportowa). Istnieją tereny pod budowę nowych obiektów sportowych (lodowiska, sal gimnastycznych, boisk). Dobra współpraca placówek oświatowych z samorządem. Dobrze funkcjonujące dożywianie uczniów (obiady, mleko, owoce) Pozyskiwanie przez dyrektorów szkół środków pozabudżetowych w celu zaspokojenia potrzeb i oczekiwań uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> Niewystarczająca baza sportowa szkół – brak odpowiednich sal gimnastycznych. Zmianowość w niektórych szkołach. Mała oferta pomocy psychologiczno-pedagogicznej (np. terapii rodzin). Brak środków finansowych na zatrudnienie w placówkach pielęgniarstwa. Małe zaangażowanie rodziców. Niedopasowana do rzeczywistości rejonizacja szkół. Brak pełnego zaangażowania w pracę części nauczycieli.
<p>SZANSE (CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE W OTOCZENIU)</p>	<p>ZAGROŻENIA (CZYNNIKI NIEKORZYSTNE W OTOCZENIU)</p>
<ul style="list-style-type: none"> Coraz większa liczba programów umożliwiających pozyskiwanie funduszy na wyrównywanie szans edukacyjnych. Właściwa atmosfera współpracy między placówkami a samorządem. Dobrze funkcjonujący system nagradzania wyróżniających się uczniów. Duża liczba przedszkoli niepublicznych Oferta w zakresie edukacji przedszkolnej dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym Dobrze zorganizowana pomoc socjalna. Programy realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Aktywnie działające organizacje pozarządowe m.in. harcerstwo, WOPR, kluby sportowe Współpraca w realizacji programów z policją, strażą pożarną, służbami sanitarnymi. Miasta partnerskie. 	<ul style="list-style-type: none"> Częste zmiany przepisów prawnych odnośnie oświaty. Spadek urodzeń dzieci. Zubożenie społeczeństwa. Rozwijająca się patologia społeczna (patologia dziedziczna). Roszczeniowa postawa młodzieży i rodziców. Upadek autorytetów. Zagrożenia wynikające z zażywania narkotyków, używek itp. Uzależnienia od mediów Niekorzystna lokalizacja przedszkoli - niedostateczna liczba przedszkoli w niektórych częściach miasta. Niewykorzystywanie szansy współpracy z miastami partnerskimi w zakresie wymiany młodzieży i nauczycieli

Źródło: opracowanie własne w oparciu o wnioski z diagnozy

7. Wizja

Wizja w dokumencie strategicznym to długofalowe wyobrażenie, idea, marzenie, będące podstawą konstruowania misji i wyznaczania priorytetów i celów działania. Definiuje stan idealny do którego dąży się w okresie realizacji strategii. Jest nadrzędna w stosunku do podejmowanych bieżących działań i inicjatyw, a jej osiągnięcie (dążenie do jej osiągnięcia) trwa wiele lat.

„Edukacja w Kościerzynie

– realizacją potrzeb oraz szansą rozwoju dzieci i młodzieży”.

Tak skonstruowana wizja wyznacza zarówno misję Strategii (określenie sposobu jej realizacji przez podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii), jak i cele strategiczne, priorytety i cele szczegółowe Strategii.

8. Cel nadrzędny

„Celem polityki edukacyjnej Miasta Kościerzyna jest tworzenie systemu umożliwiającego podnoszenie poziomu kształcenia mieszkańców zgodnie z ich oczekiwaniami z uwzględnieniem demografii, zmian w prawie oświatowym oraz możliwości finansowych Miasta Kościerzyna.”

9. Misja

Misja wskazuje, w jaki sposób będą realizowane działania, przyczyniające się do osiągnięcia głównego celu Strategii. Adresatem misji są podmioty (osoby i instytucje), odpowiedzialne za wdrażanie strategii. Misja pokazuje, w jaki sposób założenia i wyzwania, określone w wizji obszaru, będą przekładać się na działania, podejmowane przez te podmioty dla osiągnięcia celu nadrzędnego Strategii oraz uzasadnia te działania w perspektywie długofalowej.

W oparciu o wizję i cel nadrzędny Strategii sformułowano następującą **Misję Strategii**:

„Miasto Kościerzyna zapewnia odpowiednie warunki do:

- bezpiecznej, wszechstronnej i nowoczesnej edukacji dla każdego ucznia,
- kształtowania i rozwoju postaw prospołecznych i prozdrowotnych,
- pracy dydaktycznej i wychowawczej nauczycieli,
- budowania partnerskich relacji – uczeń – nauczyciel – rodzic - środowisko lokalne.”

10. Priorytety i cele operacyjne

10.1. *Priorytety*

Wizja oraz cel nadrzędny wskazują na priorytety strategiczne, których osiągnięcie zakłada Strategia. Są to kluczowe obszary działania, wynikające przede wszystkim ze zidentyfikowanych w fazie przygotowania dokumentu problemów, których rozwiązanie jest kluczowe dla osiągnięcia stanu docelowego, założonego w wizji dokumentu.

Strategiczne zamierzenia Miasta Kościerzyna w dziedzinie oświaty w latach 2011 – 2020 opisane w niniejszym dokumencie skupiają się na pięciu głównych priorytetach:

1. Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia

2. Wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów

3. Zapewnienie odpowiednich i bezpiecznych warunków nauki

4. Wzmocnienie środowiskowej roli placówek oświatowych

5. Poprawa jakości i efektywności zarządzania oświatą

Priorytety te wyznaczają kluczowe obszary działań, w ramach, których wyznaczone są konkretne grupy zadań i przedsięwzięcia niezbędne do realizacji dla osiągnięcia nadrzędnego celu strategii. Wpisują się one w ramy następujących programów i dokumentów strategicznych:

- Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013,
- Strategia Rozwoju Miasta Kościerzyna,
- Narodowa Strategia Spójności,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kościerzyna,
- Strategia Rozwoju Ziemi Kościerskiej,
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia Miasta Kościerzyna.

10.2. Cele operacyjne

Realizacja priorytetów będzie następowała poprzez realizację wyznaczonych celów operacyjnych.

Tabela 16. Priorytety i cele operacyjne.

Priorytet	I. Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia dzieci i młodzieży.
Cele operacyjne	1.1 Podnoszenie poziomu nauczania.
	1.2 Zwiększenie efektywnego uczestnictwa uczniów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.
	1.3 Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli.
Priorytet	II. Wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów.
Cele operacyjne	2.1 Zapobieganie patologiom społecznym oraz pomoc uczniom w trudnej sytuacji życiowej.
	2.2 Zapewnienie pomocy uczniom niepełnosprawnym oraz uczniom z problemami z nauką.

	2.3 Likwidacja barier utrudniających edukację osób niepełnosprawnych.
	2.4 Troska o zdrowie uczniów.
Priorytet	III. Zapewnienie odpowiednich i bezpiecznych warunków nauki.
Cele operacyjne	3.1 Podnoszenie standardu obiektów oświatowych.
	3.2 Poprawa bazy sportowej szkół.
	3.3 Wprowadzanie nowoczesnych środków nauczania.
Priorytet	IV. Wzmocnienie środowiskowej roli placówek oświatowych.
Cele operacyjne	4.1 Współpraca z lokalnym środowiskiem.
	4.2 Aktywizowanie rodziców.
	4.3 Współpraca pomiędzy szkołami.
Priorytet	V. Poprawa jakości i efektywności zarządzania oświatą.
Cele operacyjne	5.1 Dostosowanie sieci placówek oświatowych i obwodów szkolnych do zmian demograficznych i realnych potrzeb.
	5.2 Optymalizacja kosztów funkcjonowania szkół.
	5.3 Aktywne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych.

10.3. Realizacja celów operacyjnych

Wyniki badań przeprowadzonych do celów niniejszego dokumentu, jak również diagnoza obecnego stanu kościerskiej oświaty pozwoliły na zdefiniowanie celów operacyjnych w ramach poszczególnych priorytetów, osiągnięciu których służyć będą określone działania realizowane przez wyznaczone do tego jednostki.

Tabela 17. Priorytet I. Działania

Priorytet I. Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia dzieci i młodzieży				
Cel operacyjny	Działanie	Czas realizacji	Podmioty realizujące	Źródło finansowania
1.1 Podnoszenie poziomu nauczania.	1. Wprowadzanie nowych metod nauczania	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół
	2. Wdrażanie atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych	Działanie stałe	Szkoły BOPO	Budżety szkół Środki zewnętrzne
	3. Analiza wyników egzaminów na poszczególnych etapach edukacyjnych	Działanie stałe	Szkoły Eksperci BOPO	Budżety szkół
1.2 Zwiększenie efektywnego uczestnictwa uczniów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.	1. Zajęcia dla uczniów uzdolnionych	Działanie stałe	Szkoły BOPO	Budżety szkół Środki zewnętrzne
	2. Wdrożenie systemów nagradzania uczniów za osiągnięte wyniki	2012r.	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet miasta
	3. Promocja uczniów wyróżniających się	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska BOPO	Budżety szkół Budżet miasta
1.3 Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli.	1. Udział nauczycieli w różnych formach kształcenia	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska BOPO	Budżety szkół Środki zewnętrzne
	2. Wdrożenie nowego systemu motywacyjnego dla nauczycieli	2012r.	Szkoły Gmina miejska BOPO	Budżety szkół Budżet miasta

Tabela 18. Priorytet II. Działania

Priorytet II. Wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów				
Cel operacyjny	Działanie	Czas realizacji	Podmioty realizujące	Źródło finansowania
2.1 Zapobieganie patologiom społecznym oraz pomoc uczniom w trudnej sytuacji życiowej.	1. Wsparcie materialne i rzeczowe uczniów	Działanie stałe	Szkoły BOPO	Budżety szkół Środki zewnętrzne
	2. Organizacja świetlic, zabezpieczenie dożywiania	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół MOPS Środki zewnętrzne
	3. Zapewnienie pomocy pedagogiczno-psychologicznej	Działanie stałe	Szkoły BOPO	Budżety szkół Środki zewnętrzne
2.2 Zapewnienie pomocy uczniom niepełnosprawnym oraz uczniom z problemami z nauką.	1. Organizacja zajęć specjalistycznych	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół Środki zewnętrzne
	2. Tworzenie oddziałów integracyjnych	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół
	3. Organizacja indywidualnego nauczania.	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół
2.3 Likwidacja barier utrudniających edukację osób niepełnosprawnych.	1. Opracowanie programu likwidacji barier w placówkach oświatowych	2012r.	BOPO Gmina miejska	BOPO
	2. Likwidacja barier w placówkach oświatowych	Działanie stałe.	BOPO Gmina miejska	Budżet gminy Środki zewnętrzne
2.4 Troska o zdrowie uczniów.	1. Podejmowanie i realizacja działań prozdrowotnych	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne

Tabela 19. Priorytet III. Działania

PRORYTET III. Zapewnienie odpowiednich i bezpiecznych warunków nauki.				
Cel operacyjny	Działanie	Czas realizacji	Podmioty realizujące	Źródło finansowania
3.1 Podnoszenie standardu obiektów oświatowych.	1. Termomodernizacja placówek oświatowych.	2012r.	Gmina miejska	Budżet gminy Środki zewnętrzne
	2. Opracowanie planu remontów i modernizacji szkół	Corocznie III kwartał	Szkoły BOPO	
	Realizacja remontów i modernizacji.	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół
	3. Modernizacja wyposażenia szkół.	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół Środki zewnętrzne
3.2 Poprawa bazy sportowej szkół.	4. Remont kapitalny budynku Przedszkola Niepublicznego „Bajka.”	Po 2014r.	Gmina miejska	Gmina miejska Środki zewnętrzne
	1. Budowa sal gimnastycznych:			
	• <i>Wykonanie projektów, opracowanie harmonogramu realizacji</i>	2012r. - 2013r.	Gmina miejska BOPO	Gmina miejska Środki zewnętrzne
	• <i>Budowa sal.</i>	Od 2013r.	Gmina miejska	
3.3 Wprowadzanie nowoczesnych środków nauczania.	2. Rozbudowa zewnętrznej infrastruktury sportowej szkół:			
	• <i>Sztuczne lodowisko.</i>	2011r.	Gmina miejska	Gmina miejska Środki zewnętrzne
	• <i>ORLIK 2012 w ZSP nr 1.</i>	2012r.	Gmina miejska	Gmina miejska Środki zewnętrzne
	• <i>Modernizacja części lekkoatletycznych boisk.</i>	2012r. - 2016r.	Gmina miejska Szkoły	Budżety szkół Środki zewnętrzne
3.3 Wprowadzanie nowoczesnych środków nauczania.	3. Budowa placów zabaw.	2012r. - 2013r.	Szkoły	Budżety szkół Środki zewnętrzne
	4. Modernizacja i wymiana sprzętu sportowego szkół.	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół Środki zewnętrzne
	1. Wdrożenie e-dziennika.	2012r.	Gminy	Budżety szkół Środki zewnętrzne
3.3 Wprowadzanie nowoczesnych środków nauczania.	2. Modernizacja pracowni lekcyjnych.	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół Środki zewnętrzne
	3. Wyposażenie szkół w środki multimedialne.	Działanie stałe	Szkoły	Budżety szkół Środki zewnętrzne

Tabela 20. Priorytet IV. Działania

Priorytet IV. Wzmocnienie środowiskowej roli placówek oświatowych.				
Cel operacyjny	Działanie	Czas realizacji	Podmioty realizujące	Źródło finansowania
4.1 Współpraca z lokalnym środowiskiem.	1. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne
	2. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi.	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne
	3. Zwiększanie poczucia tożsamości z regionem.	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne
	4. Podejmowanie inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności.	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne
4.2 Aktywizowanie rodziców.	1. Włączanie rodziców w proces dydaktyczno-wychowawczy i opiekuńczy.	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne
	2. Organizowanie przedsięwzięć z udziałem rodziców.	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne
	3. Organizowanie spotkań, szkoleń, warsztatów.	Działanie stałe	Szkoły Gmina miejska	Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne
4.3 Współpraca pomiędzy szkołami.	1. Wymiana doświadczeń pomiędzy nauczycielami.	Działanie stałe	BOPO Szkoły Gmina miejska	BOPO Budżety szkół Budżet gminy Środki zewnętrzne
	2. Organizowanie przez placówki oświatowe wspólnych przedsięwzięć.	Działanie stałe	BOPO Szkoły Gmina miejska	BOPO Budżet gminy Budżety szkół Środki zewnętrzne

Tabela 21. Priorytet V. Działania.

Priorytet V. Poprawa jakości i efektywności zarządzania oświatą.				
Cel operacyjny	Działanie	Czas realizacji	Podmioty realizujące	Źródło finansowania
5.1 Dostosowanie sieci placówek oświatowych i obwodów szkolnych do zmian demograficznych i realnych potrzeb.	1. Podjęcie Uchwały zmieniającej istniejące obwody szkolne.	I kwartał 2012	Gmina miejska BOPO Szkoly	Budżet BOPO
	2. Analiza demografii i potrzeb mieszkańców w zakresie oświaty.	Działanie stałe	BOPO	Budżet BOPO
	3. Podjęcie działań na rzecz powstania żłobka.	2011 i w miarę potrzeb kolejne lata	BOPO	Gmina miejska Środki zewnętrzne
5.2 Optymalizacja kosztów funkcjonowania szkół.	1. Wdrażanie przyjętych standardów liczebności uczniów w oddziale	Działanie stałe	Szkoly BOPO	Budżet BOPO
	2. Wdrażanie budżetu zadaniowego jednostek oświatowych.	Do 2013	Szkoly BOPO	Budżet BOPO
	3. Analiza kosztów funkcjonowania jednostek.	Działanie stałe	Szkoly BOPO	Budżet BOPO
	4. Informatyzacja procesów związanych z zarządzaniem oświatą.	2012-2013	Szkoly BOPO	Budżet BOPO
5.3 Aktywne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych.	1. Przygotowywanie projektów finansowanych ze środków unijnych.	Działanie stałe	Szkoly BOPO	Budżety szkół Budżet BOPO
	2. Pozyskiwanie dotacji i innych środków pozabudżetowych	Działanie stałe	Szkoly BOPO	Budżety szkół Budżet BOPO

11. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja zapisów strategii polega na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych problemów związanych z miejską edukacją. Prowadzony monitoring i ewaluacja wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianych działań z przyjętymi celami operacyjnymi, strategicznymi, uzgodnioną misją i wizją gminnej edukacji. Monitorowanie Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Kościerzyna na lata 2011-2020 będzie prowadzone w zakresie rzeczowym i finansowym. Monitoring rzeczowy będzie obejmował wszechstronną analizę danych dot. m.in. demografii i liczebności oddziałów, oferty edukacyjnej, bazy lokalowej, kadry pedagogicznej, wyników sprawdzianów i egzaminów. Monitoring finansowy będzie obejmował dane finansowe, będące podstawą do oceny efektywności finansowania oświaty. Raportowanie danych będzie się odbywało w okresach rocznych, z tym, że monitoring rzeczowy będzie analizowany na bazie roku szkolnego, a monitoring finansowy na bazie roku budżetowego. Za wdrażanie, monitorowanie i ocenę realizacji strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta Kościerzyna. Zespół d/s aktualizacji Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Kościerzyna (zał.1) winien zbierać przynajmniej raz w roku informacje dotyczące wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. W pracach związanych z monitorowaniem mogą brać również udział: Przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury i Sportu oraz Skarbnik Miasta Kościerzyna. Burmistrz może zlecić monitorowanie wybranych obszarów strategii dyrektorom szkół i przedszkoli oraz dyrektorowi Biura Obsługi Placówek Oświatowych. Zgromadzone informacje zespół powinien przekazać Burmistrzowi i Radzie Miasta Kościerzyna oraz mieszkańcom miasta poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej Miasta.

Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Kościerzyna na lata 2011-2020 jest dokumentem otwartym i winna być ciągle uzupełniana poprzez wpis nowych zadań, wynikających z organizacji nauczania lub inwestycyjnych. Wyniki monitoringu będą wykorzystywane do weryfikacji i aktualizacji strategicznych planów rozwoju i tworzenia projektu zmian dokumentu.

12. Podsumowanie

Miasto Kościerzyna w zawartej w niniejszym dokumencie polityce edukacyjnej miało na myśli stworzenie programu rozwoju oświaty i edukacji, pozwalającego na oferowanie usług edukacyjnych na miarę XXI wieku. Aby spełniać swoją rolę, edukacja powinna dostarczać uczniom wiedzy ogólnej, ale również uczyć życia o otaczającej rzeczywistości. Wykształcenie ogólne, wsparte znajomością języków obcych, umiejętnością posługiwania się komputerem, uzyskane przy poszanowaniu i tolerancji praw drugiego człowieka (szczególnie niepełnosprawnego) należy do podstawowych czynników decydujących o funkcjonowaniu każdego człowieka.

Zmieniające się warunki społeczne i ekonomiczne w mieście wywołują konieczność udoskonalenia procesu i organizacji szkolnictwa prowadzonego przez samorząd. Również polityka edukacyjna państwa, która nakłada na gminy konieczność uzupełnienia nakładów finansowych przekazywanych w ramach subwencji oświatowej wymusza konieczność wypracowania racjonalnej struktury finansowania szkolnictwa. W ostatnich latach pojawiły się również inne, nowe czynniki, wymagające od organów prowadzących podejmowania nowych rozwiązań w zakresie oświaty. Wśród tych czynników jest możliwość pozyskiwania funduszy unijnych, spadek liczby urodzeń, migracja ludności, zmiany ustawy o systemie oświaty i Karta Nauczyciela. Jedną z funkcji, jaką ma spełniać niniejszy dokument, jest diagnoza stanu faktycznego oświaty oraz określenie planu działań mających na celu wzrost jakości edukacji, przekładający się na uzyskiwanie przez uczniów coraz wyższych wyników egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych. Zdobywanie wiedzy przydatnej do kontynuowania nauki w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych oraz integracja szkół ze środowiskiem lokalnym powinny przyczynić się w przyszłości do wzrostu potencjału ludzkiego Miasta Kościerzyna, a w efekcie spowodować jej dynamiczny rozwój.

Załącznik nr 1 - Zarządzenie Burmistrza Miasta Kościerzyna z dnia 16 lutego 2011r powołujące Zespół do spraw aktualizacji Strategii Edukacyjnej Miasta Kościerzyna

Spis wykresów

Wykres nr 1. Liczba mieszkańców Kościerzyny w latach 2001-2010	12
Wykres nr 2. Struktura demograficzna mieszkańców Kościerzyny w 2010r.	12
Wykres nr 3. Prognoza liczby mieszkańców Kościerzyny na lata 2010-2020	13
Wykres nr 4. Liczba dzieci urodzonych w latach 2001-2011	14
Wykres nr 5. Prognoza urodzeń na lata 2011-2020	14
Wykres nr 6. Liczba uczniów uczęszczających do szkół miejskich w latach 2001-2011	15
Wykres nr 7. Prognoza liczby uczniów uczęszczających do szkół miejskich na lata 2012-2026	15
Wykres nr 8. Udział procentowy uczniów uczęszczających do szkół samorządowych i niepublicznych w roku szkolnym 2011/2012.....	17
Wykres nr 9. Liczba uczniów w szkołach ogółem w roku szkolnym 2011/2012.....	18
Wykres nr 10. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku szkolnym 2011/2012.....	19
Wykres nr 11. Liczba uczniów w roku szkolnym 2011/2012 w podziale na uczniów zamieszkujących w mieście i gminach.....	19
Wykres nr 12. Liczba oddziałów w szkołach w roku szkolnym 2011/2012.....	20
Wykres nr 13. Liczba oddziałów w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku szkolnym 2011/2012.....	21
Wykres nr 14. Średnia liczba uczniów w oddziale szkolnym w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku szkolnym 2011/2012.....	21
Wykres nr 15. Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym w latach 2008-2011	22
Wykres nr 16. Udział procentowy dzieci uczęszczających do przedszkoli samorządowych i niepublicznych w roku szkolnym 2011/2012.....	23
Wykres nr 17. Liczba dzieci w poszczególnych przedszkolach w roku szkolnym 2010/2011	23
Wykres nr 18. Procentowy udział dzieci z miasta i gmin w przedszkolach w roku szkolnym 2011/2012.....	24
Wykres nr 19. Liczba dzieci z miasta i gmin w przedszkolach w roku szkolnym 2011/2012	24
Wykres nr 20. Zatrudnienie pracowników pedagogicznych w szkołach w roku 2011/2012... ..	25
Wykres nr 21. Poziom wykształcenia nauczycieli w roku szkolnym 2011/2012	25
Wykres nr 22. Stopnie awansu zawodowego nauczycieli w roku szkolnym 2011/2012.....	26
Wykres nr 23. Zatrudnienie pracowników niepedagogicznych (w etatach) w szkołach w roku szkolnym 2011/2012	27
Wykres nr 24. Rozkład procentowy nauczycieli i pracowników administracji i obsługi w roku szkolnym 2011/2012	27
Wykres nr 25. Liczba uczniów w klasach sportowych w latach 2008-2011	31
Wykres nr 26. Liczba uczniów uczęszczających na lekcje języka kaszubskiego	32
Wykres nr 27. Udział uczniów uczęszczających na lekcje kaszubskiego w roku szkolnym 2011/2012.....	32
Wykres nr 28. Wyniki sprawdzianu klas VI w roku 2011	34
Wykres nr 29. Wyniki sprawdzianu klas VI w latach 2008-2011	35
Wykres nr 30. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza w 2011r.	35
Wykres nr 31. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza w latach 2008-2010.....	36
Wykres nr 32. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna w 2011r.	37
Wykres nr 33. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna w latach 2008-2011.. ..	37
Wykres nr 34. Udział wydatków na oświatę w budżecie miasta Kościerzyna w 2010r.	38

Wykres nr 35. Udział wydatków na oświatę w budżecie miasta Kościerzyna w latach 2008-2010.....	38
Wykres nr 36. Udział środków własnych w budżecie oświaty w latach 2008-2010	39
Wykres nr 37. Wysokość otrzymanej subwencji w przeliczeniu na 1 ucznia w latach 2008-2011	40
Wykres nr 38. Koszty funkcjonowania szkół w przeliczeniu na 1 ucznia w 2010 r.....	40
Wykres nr 39. Kwota dotacji „na dziecko” dla przedszkola niepublicznego w latach 2003-2011	41
Wykres nr 40. Nakłady gminy miejskiej Kościerzyna na przedszkola w latach 2008-2010 ...	42

Spis Tabel

Tabela 1. Procentowy udział ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w 2010r. .	13
Tabela 2. Liczba dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu na dzień 30.09.2011r.	17
Tabela 3. Liczba uczniów i oddziałów w latach 2008-2011	18
Tabela 4. Liczba uczniów w roku szkolnym 2011/2012 w podziale na uczniów zamieszkujących w mieście i gminach.....	20
Tabela 5. Oddziały przedszkolne zorganizowane przy szkołach podstawowych w latach 2008-2011	22
Tabela 6. Stopnie awansu zawodowego nauczycieli w roku szkolnym 2010/2011.....	26
Tabela 7. Powierzchnia nieruchomości i baza lokalowa szkół	28
Tabela 8. Liczba dzieci w oddziałach integracyjnych w szkołach miejskich w latach 2008-2011	29
Tabela 9. Baza sportowa szkół.....	30
Tabela 10. Liczba wykorzystanych przez szkoły godzin pływania w roku szkolnym 2010/2011	30
Tabela 11. Wyniki sprawdzianu klas VI w latach 2008-2011	34
Tabela 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza w latach 2008-2011.....	36
Tabela 13. Wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna w latach 2008-2011.....	37
Tabela 14. Udział procentowy środków własnych w budżecie miasta w latach 2008-2010 ...	39
Tabela 15. Analiza SWOT	43
Tabela 16. Priorytety i cele operacyjne.....	46
Tabela 17. Priorytet I. Działania	48
Tabela 18. Priorytet II. Działania	49
Tabela 19. Priorytet III. Działania.....	50
Tabela 20. Priorytet IV. Działania	51
Tabela 21. Priorytet V. Działania.....	52

Spis map

Mapa 1. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Kościerzyny.....	16
---	----